

S. Sayısı : 10

1947

**Devlet Demiryolları ve Liman-
ları İşletme G. M. bütçesi**

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1947 yılı Bütçe Kanunu tasarısı ve Bütçe Komisyonu raporu (1/19)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

71/644 - 6/2311

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Katma bütçe ile idare edilen Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün, Bakanlar Kurulunca 30 . IX . 1946 tarihinde B. M. Meclisine sunulması, 1947 yılı Bütçe Kanunu tasarısının gerekçe ve ilişkileriyle birlikte sunulduğunu arz ederim.

Başbakan

R. Peker

Bütçe kanunu tasarsının gerekçesi

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1947 yılı bütçe kanunu tasarısını gerekçesi, aşağıda arz ve izah olunmuştur.

Birinci madde — Devlet Demiryolları ve limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1947 yılında göreceği işler karşılığı olan ödeneklerin miktarını tesbit etmektedir. görülecek işlerle, bunların gerektirdiği ödenekler «A» işaretli cetvelin bölüm ve maddelerinde gösterilmiş ve teklif edilen ödeneklerin lüzumu sebepleri de gider bütçesi tasarısı gerekçesi ile ayrıca açıklanmıştır.

İkinci Madde — 1947 yılı için tahmin edilen gelirin genel toplamını göstermektedir. Genel idarenin gelir kaynakları ve her kaynaktan elde edileceği düşünülen miktarlar kanun tasarısına ilişik «B» işaretli cetvelde ve çeşitli tertipler içinde gösterilmiş olup tahminlerin dayandığı esaslar da gelir bütçesi tasarısının gerekçesinde ayrıca açıklanmıştır.

Üçüncü Madde — Bütçe açığının, idarenin kalkınması ile elde edilecek gelirlerle itfa edilmek üzere, genel müdürlükçe 4516 sayılı kanuna dayanılarak bono ihraçı suretiyle karşılanmasını sağlamak maksadiyle teklif edilmiştir.

Dördüncü Madde — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Idaresinin teşkilât ve vazifelerine dair olan 1042 sayılı kanunun tadil hakkındaki 1483 sayılı kanunun ikinci maddesinde; Genel İdare teşkilâtı her sene ihtiyaca göre bütçelere raptolunacak kadrolarla tesbit olunur, denilmekte olduğundan bu hükme dayanılarak hazırlanan kadrolarla taşıt araçları, bağlı «C» işaretli cetvelde gösterilmiş ve ayrıca kadro cetvellerinin sonuna, diğer bir kısım işlerin uygulanması için genel müdürlüğe yetki veren fıkralar yazılmıştır.

Beşinci Madde — Genel Müdürlükçe işletilmekte olan Demiryolları ile başka motörlü taşıtların, liman, iskele ve maden ocaklarının gelirlerinden her birinin dayandığı hükümleri gösteren «D»

işaretili cetvelin bütçeye bağlandığını göstermektedir.

Altıncı Madde — 3173 sayılı kanuna ek 4620 sayılı kanunun 7 nci maddesi gereğince 2847 ve 3173 sayılı kanunların hükümleri dışında çalıştırılacak hizmetlilerin sayı ve görev çeşitleri, bağlı (E) işaretili cetvelde gösterilmiştir.

Yedinci Madde — Genel Müdürlüğün, para işlerini çevirmesini, kömür ve gereç stokları yapabilmesini sağlamak için bu madde ile istenilen yetki geçen yıllarda olduğu gibi kömür için (2 500 000) lira ve gereç için (7 000 000) lira olmak üzere (10) milyon liraya kadardır. Bu miktar para için kısa süreli cari hesaplar açtırmak ve istikraz yapınak yetkisi de ayrıca istenilmektedir.

Sekizinci Madde — Gider miktarı önceden ve kesin olarak hesaplamağa imkân olmıyan yükleme boşaltma, mahkeme harçları, seplon ekspresi ağığından Türkiye payı, geri verilecek paralar ve kesenekler, gelir getiren mülklerin resim ve vergileri giderlerinin sene içinde ödenmesini sağlamak amacıyla bu madde teklif edilmektedir.

Dokuzuncu Madde — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü hesabına teknik üniversite ile teknik eleman yetiştiren diğer okullarda tahsilde bulunan öğrencilerin okul masrafları olarak tahakkuk edecek miktarın Milli Eğitim Bakanlığı bütçesinin ilgili tertiplerine ödenek olarak geçirilmesini sağlamak üzere teklif olunmuştur.

Onuncu madde — Askerlik hizmetini yapmak üzere celbolunup Demiryolu sınıfına ayrılan erlerin, talim devrelerinin sonunda ihtiyaca binaen Demiryolu hizmetlerinde çalıştırılmaları halinde bunlara iş veriminin sağlanması bakımından gündelik verilmesini temin maksadiyle madde teklif olunmuştur.

On birinci ve on ikinci maddeler— Kanunun yürürlüğe gireceği tarihle kanun hükümlerini uygulayacak Bakanları göstermektedir.

Genel mütalâa

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1947 yılı için hazırlanmış olan Bütçe Kanun tasarı ile ilişkilerinin incelenmesinde görüleceği üzere hizmetlerini kamu yararına en uygun şartlarla ifaya çalışan idarenin yapmak zorunda bulunduğu giderler miktarının tesbitinde asgari ihtiyaç gözönünde bulundurulmuş, gerek insan emeği gerek gereç giderlerinde âzami tasarrufa riayet olunmuş, 1946 yılı bütçesiyle alınan ödeneklerden mümkün olanları üzerinde dokuz milyon lirayı aşan indirmeler yapılmış bulunmaktadır.

Ancak, harp yılları içinde artan taşıma ihtiyacını karşılayabilmek için idarenin edevat parkında bulunan lokomotif ve vagonların normalin üstünde çalıştırılması mecburiyeti hâsıl olduğundan, esasen mühim bir kısmı eski olan lokomotifler bu yüzden fazlasıyla yıpranmış ve bunlar yenileriyle de değiştirilememiştir.

Binaenaleyh, lokomotif ve vagon parkının derhal takviyesi ve atelyelerin, yeni alınacak lokomotiflerle takviye edilecek malzeme parkının tamir ihtiyacını karşılayacak hale getirilmesi ve hattın emniyetini ve müstakbel ihtiyaçlara yeterliğini sağlamak zarureti idareyi 4515 ve 4903 sayılı kanunlarla yüz kırk milyon liralık yüklenmelere girişmek için salâhiyet istemeğe sevk etmiştir.

Bu olağanüstü yüklenmeleri karşılamak üzere şimdiye kadar sekiz milyon lira olarak konulmakta olan yıllık taksitler 1947 bütçe teklifinde dört milyon lira artırılmak suretiyle on iki milyon liraya çıkarıldığı gibi 11 nci bölüme de lüzumlu türlü yapı ve tesisler için 1 450 000 lira miktarında ödenek eklenmiştir.

Ahiren yabancı döviz fiyatlarının Türk lirasına nazaran yükseltilmesi hakkındaki karar neticesi olarak, hariçten satın alınmasına zaruret bulunan gereç ile yabancı memleketlerde tahsilde

bulunan öğrenciler ödeneğine ve idare bütçesinden ödenmekte bulunan demiryolu ve limanların satılma taksitlerine ve diğer bir kısım dış giderlere para farkı olarak 8 790 260 lira eklenmesine ihtiyaç hâsıl olmuştur.

Diğer taraftan memur ve hizmetlilerin ücretlerinde yapılması derpiş olunan artırma ile beraber çocuk zamlarının on liraya çıkarılması keyfiyeti, aynı yardım ve 4356 sayılı kanunla verilmekte olan aile zamları ile bir kısım işe giderlerinin kaldırılmasına rağmen, gider bütçesi tertiplerinden 21 milyon lirayı müteaviz miktarda bir artmayı intağ etmiştir.

Bu suretle gider bütçesi 26,6 milyon lirası sermaye tezyit ve itfasına, 33 milyon lirası personel ücretlerine, 73,5 milyon lirası işletme giderlerine ve bakıyesi diğer müteferrik giderlere ait olmak üzere 159,7 milyon lira olarak tesbit edilmiş bulunmaktadır.

Son harp yılları içinde deniz nakliyatının kapalı, motörlü araçlarla taşınmanın asgari miktarda bulunması ve bu anormal durumun taşıma işlerinde fiilî bir tekel sağlanmasına rağmen idare, en dar ölçüde yapmakta olduğu giderlerine yetebilecek bir gelir sağlayan tarife tabiki suretiyle ucuz hizmet prensipinden ayrılmamıştır. Bu yıllarda husule gelen pahalılık işletme hizmetlerinin maliyetini % 140 nispetinde artırılmış olduğu halde, yapılan değişiklikler dolayısıyla yolcu nakliyat tarifelerinde ancak % 54, eşya nakliyatı tarifelerinde ise % 72 nispetinde bir yükselme kaydedilebilmiştir.

Memleketin bellibaşlı ihtiyaç maddeleri maliyet haddine çok yakın ve mühim bir kısmı da bu haddin altında tarifelerle taşındığı için maliyetin dununda taşınan maddeler nispetinin son senelerde artması 1946 senesinin ilk altı ayı zarfında bu taşımalarından doğan zararı 13 milyon liraya yükselmiştir.

Bu hal ve yabancı döviz fiyatlarının değiştirilmesi, personel aylıklarında yapılması derpiş olunan zamlarla artacak olan giderlerin karşılanması keyfiyeti bir kısım eşya ve askerî nakliyat tarifelerinde tutarı 24 milyon lira olacağı tahmin olunan bazı değişiklikler yapılmasını zaruri kılmıştır. 1947 senesinin ikinci altı ayı zarfında edevat farkına ilâve edilecek muharrik ve müteharrik edevatın, taşıma kapasitesine ve binnetice gelire tesir edeceği de nazara alınmakla beraber ithal mallarından alınacak primden idareye tahsisi düşünülen miktar da dahil olduğu halde sağlanması umulan gelirler işletme giderlerinin dört milyon lira dununda kalmaktadır.

Bu farkın, bir taraftan yeni taşıma araçlarının tamamen servise konulması, atelyelerin tamir kabiliyetinin artırılması ve daha rasyonel çalışması neticesinde idarenin taşıma kapasitesinin yükseltilmesi suretiyle, diğer taraftan Hükümetçe serbest bırakılan ithalât ve ihracat hareketlerinin ve memlekette iktisadi faaliyetin beklenen inkişafı ile esas tarifelere tâbi maddelerin taşınmasının çoğalması neticesinde ileride elde edilecek gelir fazlalariyle karşılanacağı mümkün görülmektedir.

Bütçe gider kısmı gerekçesi

B. : 1 - M. : 1 — Daimî memur ve hizmetliler

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	Eksiği
22 888 041	32 976 078	10 088 037	

Bu tertibe konulan ödenek bütçe kanununa bağlı (C) işaretli cetvelde memuriyet unvanları ile derece ve adedleri yazılı olan daimî memur ve hizmetlilere 1947 yılı zarfında ödenmesi lâzım gelen ücret, kademe zammı ile bu memur ve hizmetlilerden bir kısmına 4578 sayılı kanun gereğince bu tertipten ödenmesi gereken işe bedelini ihtiva eylemektedir.

1946 bütçesine bağlı (C) cetvelinde kadro adedi 17381 den ibaret bulunmakta idi. Bu yıl geçen

seneye nazaran 1283 aded noksanıyla 16098 aded kadro teklif olunmuştur. Bu noksanlık, yapılan tasarruflardan ileri gelmektedir.

Ödenek miktarında geçen seneye göre husule gelen artış, personel ücretlerinde yapılması derpiş olunan değişikliklerin nazara alınmasından mütevellittir.

B. : 1 - M. : 2 — Geçici tazminat

1946 yılı ödenegi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
562 176	558 000		4 176

2847 sayılı kanunun 5 nci maddesi hükümlerine göre Ankara'da ikamet etmekte bulunan memur ve hizmetlilere verilmesi gereken mesken tazminatı karşılığıdır.

Teklif olunan ödenek miktarı idarenin Ankara teşkilâtında bulunan memur ve hizmetlilerin kadro ve derecelerine göre hesap edilmiştir.

B. : 1 - M. : 3 — Geçici memur ve hizmetliler

1946 yılı ödenegi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
45 000	45 000		

Nakliyatın arttığı mevsimlerde faal servis işlerinin mevcut kadrodaki memur ve hizmetliler ile yürütülmesi mümkün olamamaktadır. Bilhassa pancar ve hububat nakliyatı zamanlarında geçici memur ve hizmetlilerin hizmete alınmasına zaruret hâsıl olmakta bulunduğundan bunların ücret ve gündelikleri bu tertipte teklif olunmaktadır.

Hizmetin mümkün olduğu kadar mevcut memurlarla ifasına çalışılması ve geçen sene sarfiyatının gözönünde bulundurulması suretiyle geçen yıla nazaran ödenek aynen istenmektedir.

B. : 1 - M. : 4 — 2847 ve 3173 sayılı kanunlara bağlı olmıyan hizmetliler.

1946 yılı ödenegi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
59 220	74 520	15 300	

Bütçe Kanununa bağlı (E) işaretli cetvelde vazife, ünvan ve ücretleri gösterilen müteferrik hizmetlilerin hakları bu tertipten verilmektedir.

Geçen seneye nazaran kadro adedi azaltılmış olmasına rağmen ödenek miktarında görülen fazlalık bu hizmetlilere evvelki sene verilmekte olan aynı yardım ve fevkalâde zamlara mukabil bu nispetlerde bir meblâğın bu sene esas ücretlerine ilâve edilmesinden ileri gelmektedir.

B. : 2 — Emekli, dul ve yetim aylıkları

1946 yılı ödenegi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
2 500	2 500		

Bu bölüme konulan ödenek, haklarını İdare bütçesinden almakta olan emekli, dul ve yetimlerin aylık ve aynı yardımlarının bir senelik tutarı karşılığı olup geçen yılın aynı olarak teklif olunmuştur.

B. : 3 - M. : 1 — 4178 ve 4620 sayılı kanunlar gereğince ödenecek çocuk zamları

1946 yılı ödenęi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
4 158 480	6 972 000	2 813 520	

4178 ve 4620 sayılı kanunlar gereğince ödenecek olan çocuk zamları karşılığı bu tertipten istenmektedir.

Geçen seneye nazaran husule gelen fark bu seneki kadro noksanlığı nazara alınmakla beraber çocuk zamlarının bir misli olarak artırılması derpiş olunmasından ileri gelmektedir. Ödenęin hesabında geçen seneki fiili ödemeler de gözönünde bulundurulmuştur.

B. : 3 M. 2 — 4178 sayılı kanun gereğince ödenecek yakacak zammı

1946 yılı ödenęi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
147 900	163 850	15 950	

1500 ve daha yukarı rakımlı mahallerde sürekli görevlerde bulunan memur ve hizmetlilere 4178 sayılı kanun gereğince verilmekte olan yakacak zammı karşılığıdır.

1946 yılı bütçesine nazaran görülen fazlalık Trabzon - İran Transit yolunda kullanılan motörlü vasıtaların artırılmış olması neticesinde bu zamma müstahak personel adedinin artmasından ileri gelmektedir.

B. : 3 - M. : 3 — Doğum yardımı

1946 yılı ödenęi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
350 000	400 000	50 000	

4620 sayılı kanun gereğince yapılması icabeden doğum yardımları bu tertipten ödenmektedir. Fiili tediyelerin gösterdiği netice ve önümüzdeki yılda harb yıllarındaki doğum nispetinin çoğalmasından ihtimali gözönüne alınarak geçen seneden 50 000 lira miktarında fazla bir ödenęe ihtiyaç görülmektedir.

B. : 3 - M. : 4 — Ölüm yardımı

1946 yılı ödenęi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
60 000	50 000		10 000

4620 sayılı kanun gereğince yapılması gereken ölüm yardımı için geçen sene alınan ödenek, fiili tediyelerin verdiği neticeye göre fazla görülmüş olduğundan bu miktar eksik ödenek istenmektedir.

B. : 3 - M. : 5 — Aynı yardım

1946 yılı ödenęi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
6 237 720			6 237 720

Personel ücretlerinin derpiş olunan artırılmasında, aynı yardım mukabili olarak yapılan ödemelerde hesaba katılmış olduğundan bu madde için ödenek teklif edilmemiştir.

B. : 3 - M. : 6 — Sağlık yardımı

1946 yılı ödenegi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
1 100 000	1 417 000	317 000	

Bu tertipte teklif olunan ödenekte 1946 yılına göre 317 000 lira miktarında bir artış görülmektedir. Şimdiye kadar idarenin ilaç stokunda mevcut ve evvelce nispeten daha ucuz fiyatla tedarik edilmiş olan ilaçlardan da sarfiyat yapılmakta idi. Ahiren bu stokun itmamı icabetmekte olduğundan yeniden satın alınacak ilacın fiyat farkı olarak bu miktar fazla ödenek teklif edilmiştir.

B. : 3 - M. : 7 — 2454 sayılı kanun gereğince verilecek emekli keseneği ile mâlûliyet karşılığı

1946 yılı ödenegi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
1 500 000	2 200 000	700 000	

2454 sayılı Tekaüt Sandığı Kanununun 5 ve 6 ncı maddeleri gereğince daimî ve müseccel memur ve hizmetliler ücret ve gündeliklerinden % 5 nispetinde kesilmekte olan tekaüt aidatının muadili ile % 1/2 nispetinde mâlûliyet karşılığı olarak idarece Tekaüt Sandığına ödemesi icap eden paranın karşılığı bu tertipten teklif olunmaktadır. Geçen seneye nazaran görülen fazlalık personel ücretlerinde yapılması derpiş olunan değişikliğin yapacağı tesir ile fiili tediyelerin nazara alınmasından ileri gelmiştir.

B. : 3 - M. : 8 — Memur ve hizmetlilerin giyecek ve işçilerin tulum karşılığı

1946 yılı ödenegi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
1 773 056	1 773 056		

İdarenin elbise talimatnamesi gereğince resmî elbise giymeğe mecbur tutulmuş olan memur ve hizmetlilere verilecek elbise, şapka, ayakkabı, palto bedeliyle işçilerin iş yerlerinde giyecekleri tulum bedelleri bu tertipten ödenmektedir. Elbise ve tulum İdarenin Dikimevi atelyesinde inial edilmektedir. Bu atelye personelinin ücretlerine umum meyanda yapılması derpiş olunan zamların baliği gegen seneye nazaran 121 184 lira artmış olmakla beraber fiyatlarda husule gelmesi melhuz tenezzül ve atelye masraflarında yapılması düşünülen tasarruf dolayısıyla ödenek geçen senekinin aynı olarak teklif edilmiştir.

B. : 4 - M. 1 — 2847 sayılı kanunun 9 ncü maddesi gereğince verilecek tazminat, ödenek ve tâli ücretler

1946 yılı ödenegi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
1 562 000	1 562 000		

Tüzük gereğince türlü namlarla idare personeline verilmekte olan munzam ücretlerin karşılığı olarak bu tertipte teklif edilmekte bulunan 1 562000 lira ödenegin evvelki yıllar ödemelerine göre yeteceği anlaşılmıştır.

B. : 4 - M. : 2 — İdare hizmetinden çıkarılanlara ve kazaya uğrıyanlara veya ailelerine tüzük gereğince verilecek tazminat

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
20 000	20 000		

Bu tertip için geçen yılda yapılan ödemelerin neticesine göre aynı miktarda bir ödenek teklif olunmuştur.

B. : 5 - M. : 1 — Memur ve hizmetlilere verilecek ikramiye.

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
480 000	100 000		380 000

İkramiye talimatnamesi gereğince memur ve hizmetlilere verilecek ikramiye karşılığı olarak geçen sene verilmiş olan ödenekten 380 000 lira noksaniyle teklif olunmaktadır.

B. : 5 - M. : 2 — Kömür tasarruf ikramiyesi

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
20 000	20 000		

Son yıllarda vasıfları değişen kömürlerin istihlâkinde bir tasarruf sağlanmasını teşvik maksadıyla tadilen yürürlüğe konulan kömür tasarruf ikramiyesi talimatnamesi gereğince Her personeline tevzi olunacak ikramiye karşılığı olarak bu tertibe geçen seneki miktarda ödenek teklif edilmiştir.

B. : 6 - M. : 1 — Öteberi giderleri

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
170 000	150 000		20 000

Bütçenin çeşitli öteberi giderlerini karşılamak üzere bu tertibin geçen seneye nazaran 20 000 lira noksaniyle idare edilebileceği anlaşıldığından bu miktar ödenek teklif olunmaktadır.

B. : 6 - M. : 2 — Düşünülmeyen giderler

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
5 000	5 000		

Bütçenin hazırlandığı sırada düşünülemeyen ve bütçe yılı içinde belirmesi muhtemel giderleri ve muhasebei umumiye kanununun 39. nu maddesi gereğince mahkeme ilâmına bağlı borçların ilgili tertibinde ödenek bulunmaması veya bu tertiplere aktarma yapılması imkânı olmayan hallerde ödenecek borçları karşılamak üzere geçen senenin aynı olan ödenek istenmektedir.

B. : 6 - M. : 3 — Temsil giderleri

1946 yılı ödenęi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
5 000	1 500		3 500

Bu tertip için istenilen ödenek geçen yıl bütçesiyle kabul buyrulan miktardan 3 500 lira noksanıyla teklif olunmaktadır.

B. : 6 - M. : 4 — Binalar kira karşılığı

1946 yılı ödenęi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
25 000	25 000		

Büro ve hizmet evi olarak kiralanmasına lüzum görülen binaların kira karşılığını ihtiva eyleyen bu tertip için geçen yılın aynı olarak 25 000 lira ödenek teklif olunmuştur.

B. : 6 - M. : 5 — Pasif korunma giderleri

1946 yılı ödenęi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
1	1		

Bu tertip için halen ödenek teklif edilmemiş bulunmaktadır.

B. : 6 - M. : 6 — Faiz, acyo ve akça farkları

1946 yılı ödenęi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
395 000	395 000		

Bütçe Kanununun verdiği yetkiye dayanılarak bankalardan yapılacak istikrazlarla açtırılacak câri hesapların ve iskonto ettirilecek bonoların faiz, acyo vesair banka giderlerini karşılamak üzere bu tertibe konulan ödenek geçen senenin aynı olarak teklif edilmiş ve bu miktarla yetinileceği anlaşılmıştır.

B. : 6 - M. : 7 — Sigorta ücret ve sermayesi

1946 yılı ödenęi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
240 000	240 000		

Yangın sigortalarının muhtelif esaslarına göre kısmen idarece ve kısmen şirketlerce yapılan sigortaların primleri karşılığı olarak bu tertibe geçen yılın aynı ödenek teklif olunmaktadır.

B. : 6 - M. : 8 — Uluslararası demiryolları kurum ve kongrelerine kaitılma giderleri

1946 yılı ödenęi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
30 000	60 000	30 000	

Milletlerarası münasebetlerin tesisi için aktedileceği tabii bulunan demiryolları kongrelerine kaitılma gideri olarak bu tertibe istenilen ödenek geçen yıla nazaran bir misli fazla görülmekte olup bu fazlalık beynelmül münasebetlere yeniden başlanacağı düşüncesinden ileri gelmektedir.

B. : 6 - M. : 9 — İlân ücretleri

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
8 500	12 000	3 500	

Kanuni ve idari zaruretlerle yapılmakta olan ilânların giderlerini karşılamak üzere bu tertip için geçen yıla nazaran 3 500 lira fazla bir ödenek istenmektedir. Ödeneğin artık olarak teklif olunması bu gibi giderlerin 1946 bütçesiyle kabul olunan ödenekle karşılanamamış olmasından ileri gelmektedir.

B. : 7 - M. : 1 — Posta ve Telgraf İdaresine verilecek maktu ücretler

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
13 626	11 621		2 005

1945 senesi zarfında Posta ve Telgraf ve Telefon İdaresi tarafından idaremiz hesabına yapılan posta ve telgraf muamelelerinin % 50 nispetindeki bedeli bu miktardan ibaret bulunmaktadır. 4646 ve 4647 sayılı kanunlar gereğince tesbit olunan miktar bu tertibe ödenek olarak teklif edilmektedir.

B. : 7 - M. : 2 — Telefon ve başka haberleşme ücret ve giderleri

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
150 000	110 000		40 000

Bu tertibe konulan ödenek, idare teşkilâtının telefon giderleri ile peşin ücretli haberleşmelerle sair muhabere giderlerinin karşılığıdır.

Geçen seneye nazaran teklifte görülen eksiklik, 1946 bütçe yılı içinde ödenmesi gereken evvelki yıldan kalma borçlar karşılığı olan ödenek miktarının da bulunması ve bu borçların ödenmiş olması itibariyle önümüzdeki yılda bu gibi giderlere istenilen ödeneğin yeteceği tahmin edilmiş olmasından tevellüt eylemektedir.

B. : 8 - M. : 1 — Sürekli görev yolluğu

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
34 000	58 000	24 000	

1946 yılı içinde bu tertipten yapılan giderlerin alınan ödenekle karşılanamadığı tesbit edilmiş olduğundan önümüzdeki yıl ihtiyacını sağlamak üzere fiili sarfiyata göre 24 000 lira fazla ödenek teklifi olunmaktadır.

B. : 8 - M. : 2 — Geçici görev yolluğu

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
200 000	285 000	85 000	

Trafiğin arttığı mevsimlerde taşra teşkilâtımızdan iş hacmi genişliyen yerlere merkezden veya diğer yerlerde geçici görevlerle memur ve hizmetliler yollanmak suretiyle takviyelerine zaruret görülmektedir. Geçen yıl bu gibi hareketler dolayısıyla yapılan giderler bu tertibe kabul buyurulmuş

olan ödenekle karşılanamadığından fiilî duruma göre 1947 bütçe yılı için bu miktar ödenek teklif olunmaktadır.

B. : 8 - M. : 3 — Devir ve teftiş yoluğu

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
280 650	340 000	59 350	

İşletme işlerinin devamlı ve sıkı bir surette murakabesine devam edilmesi zaruerti mevcut bulunduğundan bu maksatla murakabe elemanlarına yaptırılan devir ve teftiş giderlerini ihtiva etmekte bulunan bu tertibin takviyesi lüzumlu görülmüş ve 1947 bütçe yılı için 59 350 lira fazlasiyle teklif olunmuştur.

B. : 8 - M. : 4 — Yabancı memleketler yoluğu

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
100 000	100 000		

Bu madde için talep olunan ödenek döviz fiyatlarının değişmesine rağmen 1946 senesi ihtiyacının aynı olarak teklif edilmiş bulunmaktadır.

B. : 9 - M. : 1 — Binaların, muharrrik ve müteharrik edevatın aydınlatma, ısıtma, yakacak yağ ve başka müstehlek maddeler giderleri

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
24 662 000	24 062 815		599 185

Bu tertibe konulan ödenekle lokomotiflerde kullanılan kömür, yağ ve su giderleri ile idarenin ısıtma, aydınlatma araçlarında sarfolunan gereç tutarları ve bu işlerde çalışan hizmetlilerin elemeği giderleri karşılanacaktır.

Geçen yılda olduğu gibi çelik ocaklı lokomotiflerin bakır ocağına tebdiline devam edileceğinden 1947 yılında da 8 500 000 000 ham ton kilometre yapılacağı ve bir ham ton kilometre için de 82 gram kömür sarfedileceğine göre:

Lokomotifler için	697 000	Ton
Depolar için	20 000	Ton
Olmak üzere ceman	717 000	Ton

Ereğli evsafında kömüre ihtiyaç hasıl olacaktır. Verilen kontanjınlara göre bu miktar Ereğli kömürüne muadil olmak üzere:

610 000 ton Ereğli kömürü
54 000 ton Çeltek kömürü
160 000 ton Linyit kömürü

temin edilecektir.

Ereğli kömürünün fob fiyatı 23, 18 lira ise de bu kömürlerin 310 000 tonu denizden ve 300 000 tonu karadan nakledileceğinden deniz nakliyatı için nakil ücreti, % 10 nakliye ve resmî ve diğer masraflarla birlikte maliyeti 25, 56 liraya yükselmektedir. Buna göre kömür bedeli:

	Ton	Fiyat	Lira
Ereğli kömürü	160 000	25 56	15 591 600

Çelték kömürü	54 000	11 50	621 000
Linyit kömürü	160 000	18 38	2 940 800
Toplam			19 153 400

liradan ibaret olup ayrıca

	Ton	Ftyat	Lira
Rezidü yağı			
Sürşof yağı	1 955	350.-	684 250
Alimantasyon giderleri için	323	500.-	161 500
Depo giderleri olarak			214 000
Dört elektrik santrali için yapılacak işler karşı lığı olan			2 200 000
lira ilâve edildiği takdirde cer hizmetlilerinin yekünü			180 000
balığ olur.			22 593 150 liraya

Kalörifer ve diğer ısıtma vasıtaları için sarfedilecek yakacak bedeli ile gaz ve elektrik gibi aydınlatma giderleri vesaire için yapılacak giderler (evvelki seneler giderleri gözönünde bulundurulmak suretiyle) karşılığı olarak

1 469 665

lira ilâve edilmek suretiyle bu tertip için ceman
teklif olunmaktadır. Bu miktar 1946 ödeneğinden 599 185 lira noksan bulunmaktadır.

24 062 815 lira

B. : 9 - M. : 2 — Demirbaş eşyanın bakımı ve yenilenmesi

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	Eksiği
139 200	151 650	12 450	

İdarenin elinde bulunan demirbaş eşyanın iyi bir halde bulundurulması için yapılacak bakım ve onarma giderleri ile kullanılamıyacak hale gelenlerin yenilenmesi için görülen lüzum ve ihtiyaca göre bu tertipte geçen yıldan 12 450 lira fazla bir ödenek teklif olunmaktadır.

B. : 9 - M. : 3 — Üst yapının bakım ve yenilenmesi

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	Eksiği
16 573 000	18 472 329	1 899 329	

Demiryollarının üst yapı kısımlarının bakım ve yenilenmesi giderlerine karşılık olarak bu yıl için teklif olunan ödenek geçen yıla nazaran
bir fazlalık göstermektedir.

1 899 329 lira

Bu tertipten yapılacak gider unsurları aşağıda gösterilmiştir :

	Lira
Kadrolu memur ve hizmetlilerin ücret ve gündelikleri	8 099 912
Kadrolu memur ve hizmetlilerin işe bedelleri	290 811
Kadrosuz amele gündelikleri (Muvakkat amele)	4 624 606
Bayındırlık Bakanlığı İnşaat Dairesine	32 000
Toplam	13 047 329
Travers	2 400 000
Balas (300 000 metre küp)	1 450 000

Yol alât ve edevatının bakım ve yenilenmesi (gereç)	125 000
Kar siperleri ve kar temizliği (gereç)	65 000
Yol ferğ gereci (bakım ve yenilenme)	400 000
Yarma, debuşe temizliği (gereç)	200 000
130 kilometrelik poz masrafı	585 000
Tahkimat işleri	200 000
	<hr/>
Toplam	18 472 329
	=====

Teklif olunan ödeneğin hesabında 1946 senesinde ortalama 260 kuruş olarak teklif edilmiş olan amele gündeliklerinin 1947 senesi için ortalama 225 kuruşa kadar temin edilebileceği ve balast fiyatlarında 500 000 lira miktarında düşüklük görülmesi mümkün olacağı tahmin edilmekle beraber:

Personel ücretlerinde yapılması derpiş olunan değişiklik dolayısıyla, ücretlerini bu tertipten almakta olan personele ödenmesi lâzımgelen munzam ücretler karşılığı ile geçen sene 16 ncı bölümün 4 neü maddesinden temin edilen poz ve tahkimat masraflarının (bu maddede mevcut ödeneğin yabancı memleketlerden yapılacak satınalmalara tahsisi dolayısıyla) bu tertibe ithal edilmiş olmasından geçen seneye nazaran 1 099 329 lira fazla ödenek teklif edilmiştir.

B. : 9 - M. : 4 — Binaların ve başka tesislerin bakımı ve yenilenmesi (Elektrikli ve elektriksiz işaretler dâhil)

1946 yılı ödenegi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	Eksiği
4 120 000	4 690 056	570 056	

Köprüler, emniyet tesisatı, mebanî ve sairenin bakım ve yenilenmesi giderleri karşılığı olarak bu tertipte 4 690 056 lira ödenek teklif olunmuştur.

Bu ödeneği teşkil eden unsurlardan her birinin tutarı aşağıda gösterilmiştir :

	Lira
Kadro lu memur ve hizmetlilerin ücret ve gündelikleri	2 125 228
Kadro lu memur ve hizmetlilerin iâşe bedeli	72 726
Geçici amele gündelikleri	1 162 102
	<hr/>
Toplam	3 360 056
Telgraf müstehlek gereci	140 000
Telgraf direği	180 000
Köprüler, geçitler, vagon kantarları, döner köprüler bakımı ve yenilenmesi için gereç	450 000
Sabit tesisatın bakımı ve yenilenmesi gereci	330 000
Emniyet tesisatının bakımı ve yenilenmesi gereci	230 000
	<hr/>
Toplam	4 690 056
	=====

Muvakkat amele ücretleriyle bazı gereç fiyatlarında geçen seneye nazaran düşüklük olacağı tahmin edilmekle beraber personel ücretlerinde yapılması derpiş olunan değişiklik dolayısıyla ücretlerini bu tertipten almakta olanlara yapılacak munzam ödemeleri karşılamak üzere 570 056 lira fazlasıyla teklifte bulunulmuştur.

B. : 9 - M. : 5 — Muharrrik ve müteharrik edevatın bakımı ve yenilenmesi

1946 yılı ödenęi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre	
		Artığı	Eksiği
18 000 000	23 534 970	5 534 970	

Lokomotif ve vagonlarla motörlü trenlerin bakımları için yapılan elemeği ve gereç giderleri, depolarda lokomotif ve vagon onarma işlerinde çalışan amele, ücret ve gündelikleri, su tasfiye tesisleri bakımı giderleri, bu işlerde çalışan memur ve hizmetlilerin iâşe, fazla mesai ve saire gibi giderleri karşılığı olarak bu tertipte teklif olunan ödenek 1946 yılına göre 5 534 970 lira fazla bulunmaktadır. Bu fazlalık esas itibariyle personel ücretlerinde yapılması derpiş olunan değişiklikler dolayısıyla atelye personeline ödenmesi lâzımgelen munzam ücretlerden mütevellit bulunmakla beraber, şayanı ehemmiyet bir miktarı mühim bir kısmı tabii ömrünü bitirmiş makine ve vagonların zaman geçtikçe tamir giderlerinin artmasından ve yaş itibariyle nispeten yeni olan makinelerle bütün nakliyatı başarmak zorluğundan dolayı bunların da yaptıkları fazla tren kilometre yüzünden sık sık tamire alınmaları zaruretinden ileri gelmektedir. Muharrrik ve müteharrik vasıtaların bu durumu karşısında yenileri temin edilip eskileri parktan çıkarılmadıkça tamir giderlerinin her sene bir miktar artacağı tabii ve zaruri görülmektedir.

1947 yılında da 22 milyon tren kilometre muadili 33 milyon lokomotif kilometre yapılabileceği ve altmış bin kilometre yapan bir lokomotifin orta veya büyük tamire girmesi gerektiğine göre önümüzdeki yıl içinde $33\ 000\ 000 / 60\ 000 = 550$ lokomotifin, 1 000 yoleu 6 100 yük vagonunun tamir edilmesi ve bundan başka motörlü trenlerin, muharrik ve müteharrik edevatın elektrik tesisatının bakım ve tamirlerinin de yapılması icabetmektedir. Bu duruma göre bu tertipten yapılacak giderlerin nevi ve mahiyetleri aşağıda gösterilmiştir:

	Lira
550 aded lokomotifin tamir giderleri	9 783 000
1000 aded yoleu vagonunun tamir giderleri	1 900 000
6100 aded yük vagonunun tamir giderleri	2 540 000
Mudanya - Bursa hattı lokomotif ve vagonlarının tamiri	67 000
Motörlü trenlerin tamiri	250 000
Lokomotif ve vagonlarda bulunan elektrik tesisatının tamiri	90 000
Atelye ve depolarda lokomotiflerin cari tamirâtı	4 440 000
Atelye ve depolarda yoleu ve servis vagonlarının cari tamirâtı	1 075 000
Atelye ve depolarda yük vagonlarının cari tamirâtı	950 000
Depoların müstehlek masrafları, depolarda çalışan amele ve işçi ücretleri, su tasfiye tesisâtı giderleri	1 586 602
İâşe ve sair giderler	853 368
Toplam	23 534 970

B. : 9 - M. : 6 — Bütün deniz taşıtarının bakımı ve yenilenmesi

1946 yılı ödenęi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre	
		Artığı	Eksiği
660 000	795 730	135 730	

Motör romorkör, mavna, şat ve saire gibi dniz vasıtalarının bakım ve yenilenmesinde kullanılması icap eden kereste, çivi, zirft, üstüpü ve saire gibi gerçlerle bu işlerde çalışanların ücret, gündelik, iâşe, fazla mesai gibi giderleri bu tertipten karşılanacaktır. Muvakkat amele ücretleriyle bazı gereç fiyatlarında geçen seneye nazaran düşüklük olacağı tahmin edilmekle beraber per-

sonel ücretlerinde yapılması derpiş olunan değişiklik dolayısıyla ücretlerini bu tertipten almakta olanlara yapılacak munzam ödemeleri karşılamak üzere 135 730 lira fazlasıyla teklifte bulunulmuştur.

Bu ödeneği teşkil eden unsurlardan her birinin müfredatı aşağıda gösterilmiştir.

	Lira
Kadrolu memur ve hizmetlilerin ücret ve gündelikleri . .	540 024
Geçici amele gündelikleri ve sair giderler	68 687
İaşe	17 019
Gereç	170 000
Toplam	795 730

B. : 9 - M. : 7 — Liman ve rıhtım ve tesislerinin bakım ve yenilenmesi

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
500 000	430 000		70 000

Liman ve rıhtım tesislerinin bakım ve yenilenmesine taallük eden bu miktarın 1947 yılı içinde yapılması derpiş olunan tamirata kifayet edeceği anlaşılmış olduğundan ödenek geçen yıla nazaran 70 000 lira noksanıyla teklif olunmaktadır.

B. : 9 - M. : 8 — Fidanlıklar yetiştirme işleri ücret ve giderleri

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
300 000	300 000		

Bu tertibe istenilen ödenekten yapılacak gider unsurları aşağıda gösterilmiştir.

	Lira	
Kadrolu personelin ücretleri	203 472	
İaşe giderleri	10 509	
Geçici amele gündelikleri vesair giderler	67 614	
Gereç	18 405	7
Toplam	300 000	

Personel ücretlerinde yapılması derpiş olunan değişiklik dolayısıyla ücretlerini bu tertipten almakta olanlara yapılacak munzam ödemeler karşılığı nazara alınmakla beraber geçici amele ve malzeme giderlerinde yapılması düşünülen tasarruflar sebebiyle ödenek geçen senenin aynı olarak teklif olunmuştur.

B. : 9 - M. : 9 — Bilet Basımevi ücret, gündelik ve giderleri

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
24 000	29 427	5 427	

Bilet Basımında çalışan işçilerin elemekleri vesaire karşılığını teşkil ediyen giderler şunlardır:
Lira

Kadrolu memur ve işçi ücret ve gündelikleri	19 752
İaşe giderleri	930
Kadrosuz amele gündelikleri	8 745
Toplam	29 427

Personel ücretlerinde yapılması derpiş olunan değişiklik dolayısıyla ücretlerini bu tertipten almakta olanlara yapılacak münzara ödemeleri karşılamak üzere 5 427 lira fazlasıyla teklifte bulunmuştur.

B. : 9 - M. : 10 — Basılı kâğıt, kırtasiye ve dergi karşılığı

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre	
		Artığı	Eksiği
750 000	750 000		

İdarenin İzmir'de bulunan basım kadrosunun ücret ve gündelikleri ile iaşe giderleri bu tertipten ödenmekte olup tertibin ihtiva eylediği diğer türlü giderlerle birlikte 1946 yılı ödeneğinin aynı olarak teklif edilmiş bulunmaktadır.

B. : 10 — Yükleme ve boşaltma ücret ve giderleri

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre	
		Artığı	Eksiği
3 100 000	3 100 000		

Limanalarda, istasyonlarda ve ambarlarda idare tarafından yaptırılmakta olan yükleme ve boşaltma işlerinin ücret ve giderleri bu tertipten karşılanmaktadır. İş hacmi karada ve denizde vukubulacak taşıma faaliyetine göre değişmekte olduğundan bu ödenek her yıl mütehavvil olarak teklif olunmaktadır.

B. : 11 - M. : 1 — Çeşitli demirbaşlar çoğaltılması

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre	
		Artığı	Eksiği
933 150	933 150		

Bu tertibe istenilen ödenek geçen yılın aynı olarak teklif edilmiş bulunmaktadır.

B. : 11 - M. : 2 — Türlü yeni yapılar, tesisler karşılıklarıyla arazi ve mülk satınalma bedelleri,

kamulaştırma, (fidanlıklar dâhil)			
1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre	
		Artığı	Eksiği
1 950 000	3 400 000	1 450 000	

Bu maddeye konulan ödenek şebeke için lüzumlu yeni yapı ve tesislerle kamulaştırma masrafları karşılığıdır.

1947 senesine kadar 4515 ve 4903 sayılı kanunlar çerçevesi içinde yapılmakta olan bir kısım inşaat bedelinin (bu kanunla girişilen yüklemelerin büyük bir kısmının yabancı memleket-

lerden yapılacak satınalmalara tahsisi dolayısıyla) bu bölüme ilâvesi zaruri görülmüştür.

Lokomotif ve tamirat işlerinin artması atelyelerin genişletilmesini icabettirmekte olduğundan bu tevsiat masraflarından bir kısmı ile, karaşam köprüsü montajı ve su tasfiye tesisleri ve şebekenin müteferrik inşaat ihtiyaçları karşılığı olarak geçen seneye nazaran 1 450 000 lira fazlasıyla 3 400 000 lira ödenek teklif edilmiştir.

B. : 12 - M. : 1 — Transit vagonlarının tatil, tanzim ve onarma ücreti ve kiralanan vagon ve lokomotiflerle deniz taşıtlarının kira ve onarma karşılık ve giderleri

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
1 605 000	1 015 000		590 000

Bu tertibe teklif olunan ödenek transit vagonlarının tatil, tazmin ve onarma giderleriyle lüzumunda kiralanan deniz taşıtlarının kira bedellerini ihtiva eylemektedir.

Kiralanan suretiyle kullanılan muharrik ve müteharrik edevatın onarma giderleri de bu tertipten karşılanmaktadır.

Teklif olunan ödeneğin 1947 senesi zarfında ödenmesi lâzımgelen miktarlara kifayet edeceği tahmin edilmektedir.

B. : 12 - M. : 2 — Semplon ekspresi açığının Türkiye payı

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
1	1		

Bu tertibe geçen sene olduğu gibi bir lira ödenek teklif olunmaktadır. Ve 1947 yılı zarfında bu tertipten ödeme zarureti hâsıl olacağı tahmin edilmemektedir. Ancak ödeme lüzumu hâsıl olduğu takdirde münakale suretiyle ödeme imkânı temin edilmek üzere tertibin muhafazası düşünülmektedir.

B. : 12 - M. : 3 — Komşu demiryollarına verilen rödövanlar

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
8 000	12 000	4 000	

Pityon - Svilengrad hattı, Cenup demiryolları ve diğer mücavir hatlarla aramızdaki komşuluk münasebetleri dolayısıyla hükümleri hâlen yürürlükte bulunan anlaşmaları gereğince verilmekte olan paraların karşılığı olarak istenmekte olup tekif geçen yıla nazaran 4 000 lira fazla bulunmaktadır. Bu da yabancı döviz fiyatlarının yükselmekte olmasından ileri gelmektedir.

B. : 12 - M. : 4 — Demir yolları ve birlikleri ve takas büroları yönetim ve temsil giderleri

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
50 000	35 000		15 000

Milletlerarası demiryolu münasebetlerinin doğurduğu alacak ve borçları tasfiye eden demiryolu İdareleri takas bürolarına ve muhtelif demiryolu birliklerine katılmamız sebebiyle kabul edilmiş olan Milletlerarası anlaşmalar esasları dairesinde verilmekte bulunan idare ve temsil giderleri bu tertibe konulan ödenekten karşılanmaktadır.

Geçen yıldan 15 000 lira eksik teklif olunması istenilen ödeneğin bu gibi giderleri 1947 senesi için kâfi geleceğinin anlaşılması olmasından ileri gelmektedir.

B. : 13 - M. : 1 — Gelir getiren mülklerin resim ve vergileri

1946 yılı ödenegi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	Eksiği
10 000	10 000		

İdareye ait olup irat getiren emlakın resim ve vergi giderleri bu tertibe konulan ödenekten karşılanmaktadır. Evvelki yıllar giderlerine göre bu miktar ödeneğin giderlere yetiyeceği anlaşılması olduğundan geçen yılın aynı olarak teklif olunmaktadır.

B. : 13 - M. : 2 — Kazalar neticesinde husule gelen her türlü zarar ve ziyan karşılıkları ile ölenlerin vârislerine, malûl kalanlara, gerek taşıma sırasında ve gerekse emanet odalarına ve rildikten sonra hasar ve ziyaa uğrıyan eşyasahiplerine verilecek tazminat.

1946 yılı ödenegi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	Eksiği
165 000	165 000		

Bu tertip kazalar neticesinde üçüncü şahıslara yapılan ve idarece tazmini gereken türlü zararların karşılığını ihtiva etmektedir 4341 sayılı kanunla kabul edilen esaslar dairesinde zâyi eşya sahiplerine verilmesi icabeden tazminat, gerek bu gibilere ve gerekse kazalar neticesinde husule gelip idarece tazmini lâzımgelen zararlarla kazalarda ölen veya malûl kalanlara verilecek tazminat bu tertibe konulan ödenekle karşılanmaktadır.

B. : 13 - M. : 3 — Geri verilecek paralar ve kesenek

1946 yılı ödenegi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	Eksiği
18 000	18 000		

Evvelki seneler zarfında işletme geliri olarak irat edilen paralardan geri verilmesi lâzımgelenlerle keseneğe taallük eden bu maddeye evvelki sene bütçesine konulan miktarın kâfi geleceği tahmin edilerek ona göre ödenek teklif edilmiştir.

B. : 14 - M. : 1 — Ücret ve gündelikler

1946 yılı ödenegi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	Eksiği
126 867	196 605	69 738	

Trabzon - İran transit yolu otobüs ve kamyon işletmesinde çalışan memur ve hizmetlilerin ücret ve gündelikleriyle işe bédeli karşılığı olarak bu tertibe istenilen ödenek geçen yıldan 69 738 lira miktarında bir artış göstermekte olup bu da personel ücretlerinde yapılması derpiş olunan değişiklik dolayısıyla yapılacak munzam ödemelerden ileri gelmektedir.

B. : 14 - M. : 2 — Başka genel giderler

1946 yılı ödenegi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	Eksiği
242 679	492 538	249 859	

Bu işletmede kamyon ve otobüs mevcudu 74 de çıkarılmış olduğundan bu vasıtaların bakım ve

gereğ ihtiyacı da o nispette artmış bulunduğu gibi personel adedinin de artırılmasına lüzum görülmüştür. Diğer taraftan ihalesi yapılmış olan garaj ve tamir atelyesi için takım, alât, edevat satın alınması ve personel ihtiyacı için bazı tesisler yapılması zaruri görülmüştür. Aynı zamanda personel ücretlerinde yapılması derpiş olunan değişiklik dolayısıyla ödenecek munzam ücretlerden dolayı bu tertibe ait ödenek geçen seneye nazaran 249 869 lira fazlasıyla teklif edilmiştir.

B. : 15 — Satın alınan demiryol ve limanların senelik faiz ve itfa karşılıkları ve başka giderleri.

1946 yılı ödenegi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre	
		Artığı	Eksiği
4 450 000	9 700 000	5 250 000	

Bu tertip için teklif olunan ödenek hususi kanunları gereğince satın alınan demiryol ve limanların mukavelelerinde belirtilen taksitlerin karşılığıdır. 1947 yılı içinde ödenecek taksitler aşağıda gösterilmiştir. Bu miktar cenebi parası rayiçlerinin değişmesi sebebiyle geçen yıldan 5 250 000 lira fazla bulunmaktadır.

	Eenebi	Kur	Mukabili Lira
Anadolu	F. S. 8 677 301.04	67,87	5 889 284.22
Mersin - Adana	» 65 592.40	»	44 517.56
Haydarpaşa	» 647 115.65	»	439 197.39
Şark Demiryolu	» 1 669 000	»	1 132 750.
	11 059 009.09		7 505 749.17
Aydın hattı	146 440	1139,68	1 668 947.39
İzmir - Kasaba hattı erken ödeme taksiti		25 Mayıs 1946 da erken ödeme dolayısıyla	503 709.53
Anadolu emarjman gideri			10 000
Aydın emarjman gideri			5 000
Şark emarjman gideri			2 850
Başka giderler			3 743.91
			9 700 000

B. : 16 - M. : 1 — 3247 ve 3319 sayılı kanunlar gereğince satın alınacak muharrik ve müteharrik edevat karşılığı ile gümrük resmi ve başka giderleri

1946 yılı ödenegi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre	
		Artığı	Eksiği
1	1		

Alman firmaları ile aktolunan mukavelenamelerle sipariş edilmiş olan muharrik ve müteharrik edevatın teslimine bugünkü durum dolayısıyla imkân görülmemekte olduğundan bu tertip için 1 lira ödenek teklif edilmek suretiyle tertibin mübafazası istenmiştir.

B. : 16 - M. : 2 — 3980 sayılı kanun gereğince satın alınacak müharrik ve müteharrik edevat karşılığı ile başka giderleri

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
1	1		

3980 sayılı kanun gereğince girişilen vagon ve lokomotif mukavelesi mucibince yapılan teslimatla iktifa edilmesi takarrür etmiş bulunmaktadır. Ancak mukavelenamenin tamamen tasfiye edilememesi dolayısıyla bu tertibin 1947 senesinde de muhafazası zaruri görülmüştür.

B. : 16 - M. : 3 — 3525 sayılı kanunla tasdik olunan 10 milyon sterlinlik krediden idarece kullanılan kısmın itfa ve faiz karşılığı

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
1 000 000	456 000		544 000

3525 sayılı kanunla tasdik olunan anlaşma gereğince İngiltere'den temin olunan on milyon sterlinlik krediden kullanılması idareye devredilen kısmın itfa ve faiz karşılığı bu tertipten ödenmektedir. Normal itfa cetveline göre 1947 yılında Hazineye ödenecek miktar 456 000 liradan ibaret olup geçen yıla nazaran 544 000 lira eksik bir ödenek istenmektedir.

B. : 16 - M. : 4 — 4515 ve 4903 sayılı kanunlar gereğince girişilecek yüklenmeler karşılığı, bonoların itfa ve faiz karşılığı ile gümrük resmi, muamele vergisi ve başka giderleri

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
8 000 000	12 000 000	4 000 000	

4515 ve 4903 sayılı kanun hükümleri dairesinde girişilmiş olan yüklenmelerle alınacak gereç tutarlarının ödenmesi ve 4515 sayılı kanuna dayanılmak suretiyle evvelki yıllarda çıkartılıp 1947 yılı içinde vâdesi gelecek bono bedellerinin ödenmesi için bu tertibe 12 milyon lira ödenek istenmektedir.

Ödeneğin geçen yıla nazaran dört milyon lira fazla teklif olunması 4903 sayılı kanunla, bu gibi yüklenmelerden doğacak borçlardan her malî yıl için en çok (12) milyon liralık bir miktarının itfasına mezuniyet verilmiş ve yüklenmelerin buna göre ifasına tevessül edilmesinden doğmuştur.

B. : 17 - M. : 1 — Yabancı uzmanlar ücretleri

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
29 900	33 200	3 300	

Bu tertip için teklif edilen ödenek, mevcut ve müstahdem uzmanlara, mukavelenameleri gereğince verilecek yıllık ücret karşılığıdır. Geçen yıla nazaran 3 300 lira miktarındaki fazlalık yeniden yapılan mukavelelerle şartların değiştirilmiş ve ücretlerinin artırılmış olmasından ileri gelmektedir.

Mevcut uzmanlarla bunlara verilecek ücretler aşağıda gösterilmiştir:

Lira	
16 800	Yol Dairesinde çalışan iki uzmana bağışları gereğince ödenecek yıllık ücret tutarı. Beheri $700 \times 2 = 1400 \times 12 = 16\ 800$
10 800	Sivas cer atelyesinde çalışan kauçuk uzmanına ödenecek miktar $900 \times 12 = 10\ 800$
5 600	Malzeme Dairesi hizmetlerinde çalışan bir uzmanın senelik ücreti. 567×12
<hr/>	
33 200	

B. : 17 - M. : 2 — Tahsil ve staj için yabancı memleketlere gönderilecek öğrencilerin ücretleri, tahsil, tedavi ve başka giderleri

1946 yılı ödenegi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
266 480	709 500	443 020	

Bu tertipte idare hesabına yabancı memleketlerde tahsilde bulunan öğrencilerin tahsil, tedavi ve diğer giderleri karşılığı olan ödenek teklif olunmaktadır. 1947 yılında Amerika'ya yeniden on iki öğrenci gönderilecektir. Geçen yıla nazaran görülen 443 020 lira fazlalık yeniden gönderilecek öğrencilerin giderleriyle döviz kurlarının değişmesinden doğan para farkını teşkil eylemektedir.

Öğrenci sayısı	Beherine Aylık ücret	Aylık ücret Yekûnu	Sen elik tutarı	Senelik tahsil ve tedavi, kırtasiye ve kitap ücretleri	Harcırah 12 talebe için gidiş (beheri) 500 dolar	Yekûn
45 İsviçre	450	20 250	243 000	$1052, 75 \times 45 = 47373$		290 373
65 Amerika	430	27 950	335 400	$1027, -- \times 65 = 66755$	16 968	419 123
						709 496

B. : 18 - M. : 1 — Demiryol Meslek Okulu ücret ve bütün giderleri. (Öğrencilerin harçlıkları dâhil, demirbaş ve döşeme hariç.)

1946 yılı ödenegi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
349 896	411 618	61 722	

Demiryolu meslek okulunun türlü giderleri bu tertipten karşılanmaktadır. 1947 yılında okulda 354 öğrenci tahsil görecektir. Geçen seneye nazaran öğrenci adedinde 4 tane eksik bulunması ve giyim giderlerinde bazı tasarruflar yapılmış olmasına rağmen personel ücretlerinde yapılması derpiş olunan değişiklik dolayısıyla ödenmesi lâzım gelen munzam ücretleri karşılamak üzere bu tertipte 61 722 lira fazlasiyle ödenek teklif edilmiştir.

Giderlerin müfredatı aşağıda gösterilmiştir :

	Lira
Ücret ve gündelikler	181 332
İaşe (4 kişi için)	372
354 öğrencinin 300 gün 110 kuruştan iaşesi	116 820
25 hizmetlinin 300 gün 110 kuruştan iaşesi	8 250
Öğrenci giyimi 354 öğrenci × 150 lira	53 100
Kitap ve kırtasiye	8 065
Harcılık	13 670
Ders ücretleri	10 500
Öteberi giderleri	19 509
Toplam	411 618

B. : 18 - M. : 2 — Sanat okulları genel giderleri

1946 yılı ödeheği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	Eksiği
585 053	715 772	130 719	

Bu okulun muhtelif giderlerinde bazı tasarruflar temin edilmiş ise de personel ücretlerinde yapılması derpiş olunan değişiklik dolayısıyla ödenmesi lâzımgelen munzam ücretleri karşılamak maksadiyle geçen seneye nazaran 130 719 lira fazlasıyla ödenek teklifine zrauret hasıl olmuştur. Giderlerin müfredatı aşağıda gösterilmiştir :

	Lira
Memur ve hizmetliler ücreti	442 464
Personel iaşesi	3 096
400 öğrencinin günde 110 kuruştan 330 günlük iaşeleri	145 200
Giyim masrafı	76 000
Tedris giderleri	6 642
Kitap ve kırtasiye	20 000
Öteberi giderleri	22 397
Toplam	715 772

B. : 18 - M. : 3 — Pansiyonlar ve ilk okullar genel giderleri (Okul bulunmayan yerlerdeki memur ve hizmetlilerin ve bunlardan vazife başında kazaya uğrıyarak ölenlerin iaşesiyle ödevli oldukları çocuklarının tahsillerini temin için açılan pansiyonlar ve ilk okulların bütün giderleri)

1946 yılı ödenheği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	Eksiği
345 324	470 992	125 668	

Okul bulunmayan yerlerde vazife gören personelin çocukları ile vazife başında kazaya uğrıyarak ölenlerin iaşesiyle ödevli oldukları çocuklarını okutmak üzere idarece ortaokul öğrencileri için iki pansiyon ve ilk okul öğrencileri için de yine iki yatılı ilk okul vücuda getirilmiştir. Bu sene Diyarbakır'da 100 öğrenci için ilâveten bir yatılı ilk okul açılması lüzumlu görülmüş, gerek bu se-

bepten ve gerekse personel ücretlerinde yapılması derhis olunan değişlik sebebiyle ödenmesi lâzım-gelen munzam ücretleri karşılamak üzere geçen seneye nazaran 125 668 lira fazla ödenek teklif edilmiştir.

Pansiyonlar	Öğrenci sayısı	Toplam
Kayseri	100	
İzmir	125	225
İlk okullar:		
Eskişehir	140	
Konya	100	
Diyarbakır	100	340
		565

Öğrenci sayısına göre hesaplanan giderlerin müfredatı ve miktarları aşağıda gösterilmiştir:

	Lira
Memur ve hizmetlilerin ücret ve gündelikleri	171 288
Talebe iasesi	159 600
Personel iasesi	17 920
Talebe yevmiyesi	85 500
Personel giyimi	4 000
Kitap ve kırtasiye	8 600
Aydınlatma, ısıtma	8 500
Öteberi giderleri	15 584
Toplam	470 992

B. : 18 - M. : 4 — Teknik üniversite ile teknik elemanlar yetiştiren başka okullarda okutulan idare öğrencilerinin giderleri

1946 yılı ödenęi	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksigi
74 835	74 835		

İdarenin muhtaç olduğu mühendis ve diğer teknik elemanları yetiştirmek üzere teknik üniversitede ve teknik okullarda okutulan öğrenci sayısı ve beher öğrenciye Milli Eğitim Bakanlığınca tesbit edilen miktara göre verilecek ücret aşağıda gösterilmiştir.

Bu yıl üniversiteye yeni öğrenci gönderilmeyeceğinden geçen yılın aynı olan bir ödenek istenmektedir.

	Öğrenci sayısı	Lira
Teknik üniversitede, bir öğrenci için yılda 950 lira hesabıyla	39	37 050
Teknik okulda, bir öğrenci için yılda 1145 lira hesabıyla	33	37 785
	72	74 835

B. : 19 — Mahkeme giderleri, harçları ve serbest avukat ücretleri

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
60 000	70 000	10 000	

Bu tertip için istenilen ödenek 1946 yılına nazaran 10 000 lira fazladır. Mütehavvil olan bu ödenek evvelki senelerin fiilî ödemeleri miktarına iblâğ edilerek teklif edilmiştir.

B. : 20 — Eski yıllar borçları

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
50 000	50 000		

Bu tertibe eski yıllardan kalan türlü borçları ödemek üzere geçen yılın aynı olarak bir ödenek teklif olunmaktadır.

B. : 21 — 1715 sayılı kanunun 8 neî maddesi gereğince Cumhuriyet Merkez bankasına verilecek kâğıt para amortismanı karşılığı

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
1 324 467	1 581 683	257 216	

İdarenin 1947 yılı için hazırladığı gider bütçesi tutarı bu bölüm ödenegi hariç 158 168 317 liradan ibaret olduğuna göre 1715 sayılı kanunun 8 neî madesi gereğince Cumhuriyet Merkez Bankasına verilecek kâğıt para amortismanı karşılığı olarak bu miktarın % 1 nin verilmesi lâzım gelmektedir.

B. : 22 — Demir yolları spor kurumlarına yardım

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
15 000	1		14 999

İdaredeki beden terbiyesi mükelleflerinden temin edilmekte olan kesenek ile Spor kurumlarının ihtiyacı karşılanmak üzere 1947 yılı için bu tertibe ayrıca yardım ödeneği teklif edilmemiştir.

B. : 23 — Demiryollar dergisine yardım

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
5 000	5 000		

Her yıl demiryollar dergisine yapılan yardımın aynı olmak üzere 1947 yılı için de bu tertibe 5 000 liralık bir ödenek istenilmektedir.

B. : 24 — İş yerlerinde çalışan işçi ve hizmetlilerin iş kazalarıyla meslek hastalıkları ve analık sigortaları karşılığı

1946 yılı ödeneği	1947 yılı için teklif olunan	1946 yılına göre Artığı	1946 yılına göre Eksiği
655 458	750 000	94 542	

4772 sayılı kanun hükümlerine göre idarenin iş yerlerinde çalışan işçi ve amelelerin iş kaza-

ları ile, meslek hastalıklarına ve analık hallerine karşı sigorta edilmesi için sigorta idaresine verilmesi icap eden prim karşılığı olarak bu miktar ödenek teklif edilmiş bulunmaktadır.

Kanun 1 . VII . 1946 tarihinden muteber olmasına göre 1946 senesi için altı aylık olarak teklif olunan miktara göre 1947 tam senesinin primineksik olması prim nispetlerinden değişiklik yapılmış olmasından ileri gelmektedir.

Bütçe Gelir kısmı gerekçesi

1947 yılı gelir bütçesini, hazırlarken içinde bulunduğumuz 1946 bütçesinin tahakkuk eden geliri üzerinde durulmuştur. Altı aylık kat'î gelir yekûnu 54 211 191 liradır. Geçen senelerin istatistikleri Demiryolu yıllık gelirinin birinci altı aylık toplamı ile ikinci altı aylık toplamı arasında oldukça mühim bir fark olduğunu göstermektedir. Sonbahar aylarına rastlıyan ikinci altı aylık işletme devresinin geliri daima birinci altı aylık devreninkinden daha yüksektir. İçinde bulunduğumuz 1946 yılı ikinci altı aylık devreye ait gelir yürüyüşü de bu noktai nazarı teyit etmektedir.

1946 yılı gelirinin ikinci altı aylık devresi içinde ne miktara varacağını tahmin için bundan evvelki senelerin altışar aylık gelirleri üzerinde bir mukayese yapmak faydeli olur. 1

1946 yılından evvelki bütçe Haziran - Aralık ayları için yani yedi aylık olarak hazırlanmış olduğundan 1944 Mali yılının Ocak - Mayıs beş aylık geliri ile 1945 bütçesinin ilk ayı olan Haziran ayı geliri aynı bütçenin Temmuz - Aralık geliri ile karşılaştırmak gerekir.

1945 yılına göre alınan bu gelir rakkamları şunlardır :

1 nci altı aylık gelir 60 546 698 lira

2 nci altı aylık gelir 64 847 092 lira

ikinci altı aylık gelirin birinci altı aylık devredeki gelire nazaran artış nispeti 1, 0706 dır. Halbuki harp yılına rastlıyan bu nispet normal senelerde daha fazla yükselmektedir. Çünkü iç ve dış piyasalarda harp yıllarına nazaran daha çok hareket olması, memleket içinde yeni tesis ve yapılara yer verilmesi, bilhassa zahire nakliyatının serbest bırakılması, askeri nakliyatı tam tarifeli nakliyatın istihlâf etmesi bu nispeti yükselten müessirlerdendir.

Filhakika içinde bulunduğumuz 1946 yılının ikinci altı aylık devresinde demiryolları derhal karşılamıyacağı büyük taşıma istekleri karşısında kalmakta bulunmuştur ki bu durum, gelir nispetinin ikinci altı aylık devrede normal seneler derecesinde olacağını göstermektedir.

İkinci dünya harbinden evvel son normal yıl olan 1938 takvim yılının ilk altı aylık geliri 15 471 433 lira ve ikinci altı aylık gelri 20 164 983 lira olup ikinci altı aylık devrenin birinci altı aylık devreye göre artış nispeti 1, 3033 tutmaktadır. 1947 yılı ikinci aylık devresinin gelirini tahmin ederken bu iki yılın ikinci altı aylık işletme devreleri ile birinci altı aylık devrelerinin vasisini almanın ihtiyatlı bir tahmine esas olacağı kabul edilmiştir. Bu nispet 1, 1869 dur.

1946 yılının altı aylık geliri 54 211 191 lira olduğuna göre ikinci altı aylık devrenin 1, 1869 nispetinde fazla olacağı yani gelirin 64 543 262 liraya varacağını kabul etmek yanlış olmaz. Bu suretle senelik gelir toplamı 118 754 453 liraya varır.

Tarifelerde yapılan değişiklikler nazarı dikkate alınmadan ve idaresnin bu günkü taşıma kapasitesi yükseltilmeden elde edilecek gelirin bu miktar civarında olacağını kabul etmek doğru olur. İdare, nakil kapasitesinin artırılması için bir çok tedbirlere baş vurmuş ve bu cümleden olarak 1947 yılı ikinci altı aylık işletme devresinde edevatı müteharrike parkına yeni makinelerin ihtihakkını temin ettiği gibi daha fazla makine tamiri imkânını hazırlamıştır. Bu tedbirlerin 1947 senesi ikinci altı aylık devresinde idarenin taşıma kapasitesini muhakkak surette

% 10 nispetinde artıracığı hesap olunmaktadır. Bugünkü durumda, nakle arzedilen eşya tamamen taşınmamaktadır. Her günkü vagon tahmili âzami hadde çıktığı halde şimdiye kadar görülmemiş derecede vagon talebi karşısında kalınmaktadır ki bu hal, taşıma kapasitesinin artırılması nispetinde gelirin de artacağına şüphe bırakmamaktadır. Vâkıa gün geçtikçe kamyon rekabeti bir kısım taşımının demiryolu elinden çıkması mevzuunu ortaya atabilirse de bu, memlekette iktisadi ve ticari vaziyetin sabit kalması halinde düşünülebilecek bir mevzudur. Halbuki iç ve dış ticaretin her gün biraz daha inkişafı ve memlekette yeni tesis ve imar hareketlerinin başlaması demiryoluna yeni yeni işler getirecek konulardır. Bugünkü taşıma ihtiyacını tam olarak cevaplandırmadığımızı göre kapasitemizin artması nispetinde bir iş fazlalığı beklemek yerinde olur.

Tarifelerimizde hiçbir değişiklik yapılmamak şartıyla elde edilecek umulan gelir, idarenin bugünkü ihtiyaçlarını karşılayabilmekten çok uzak bulunduğundan tarifelerde yeni zamlar yapılması zarureti belirmiştir. Esasen şimdiye kadar maliyet fiyatından çok aşağı tarifeler tatbik edilmekte olduğu gibi pek mahdut tarifeler âzami esas tarife haddine çıkmış bulunmaktadır. Yeni yapılan tarife değişikliklerinde yolcu tarifelerine dokunulmamış yalnız maliyet fiyatının altında taşınan bazı eşya ile satış fiyatları itibariyle fazla nakliye ücreti verebilecek eşyaya bir miktar zam yapılmıştır. Maamafih tam vagon tarifemiz ve birçok tenzilli tarifelerimiz kanuni âzami tarifenin yine altında kalmıştır.

Bundan başka 6, 3 emsal üzerinden askerî nakliyata tatbik edilen 1/3 nispetindeki tarifenin Bütçe Komisyonu raporunda işaret edildiği üzere 10 emsale çıkarılması kararlaştırılmıştır. Bu zamlarla gerilrde 24 000 0000 liralık bir artış olacağı hesaplanmaktadır.

Yukarıda söylendiği veçhile tarifelerde ve taşıma kapasitesinde bir değişiklik olmamak şartıyla 1947 geliri 118 754 453 lira olarak hesaplanmış ve buna tarife zammından dolayı 24 000 000 lira eklenerek muhammen gelir 142 754 453 liraya yükseltilmiştir. 1947 senesi ikinci altı aylık işletme devresinde elde edileceğini tahmin ettiğimiz gelirin, kapasitesinin, % 10 artması dolayısıyla 7 453 000 lira bir fazlalık göstereceği muhakkak görülmüş ve bu suretle demiryolu gelirleri ile liman ve iskeleler ve Trabzon - İran otobüs vekamyon işletmesi gelirleri ve sağlık tevkifatı ve türlü gelirlerden maada ithal mallarından alınacak primden idareye tahsisi düşünülen miktarla beraber genel toplam, bağlı (B) cetvelinde görüleceği üzere 155 750 000 lira olarak tahmin edilmiştir.

Rapor

30 . IX . 1946

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1947 yılı bütçe raporu

Raportörlüğü uhdeme tevdi buyurulan Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1947 yılı Bütçe Kanun tasarısı ve ekleri zamanın darlığı dolayısıyla ancak mühim görülen noktalar üzerinde durulmak suretiyle incelenmiştir. İnceleme aşağıda yazılı ana bölümler üzerinde toplanmıştır.

1. — Kanun hükümleri
2. — Gelirler
3. — Giderler
4. — Mali durum
5. — Tarifeler
6. — Muhasebe sistemi
7. — Personel
8. — Mevzuat.

1. — Kanun hükümleri

Tasarının :

- 1 neî maddesi : Genel Müdürlüğe 1947 yılı için 159 750 000 lira ödenek vermektedir.
- 2 neî maddesi : Genel Müdürlüğün 1947 yılı gelirini 155 750 000 lira olarak tesbit etmektedir.
- 3 neü maddesi : Genel Müdürlüğün 1947 yılı Bütçe açığı olan 4 000 000 liranın 24 Ocak 1944 tarihli ve 4516 sayılı kanun hükümleri gereğince çıkarılacak bonolar hasılatıyla kapatılacağına dairdir.
- 4 neü maddesi : Genel Müdürlüğün 1947 yılı bütçesinde ödenekleri teklif edilen memur ve hizmetlileriyle taşıt kadrolarını tesbit etmektedir.
- 5 neî maddesi : Genel Müdürlüğün işletme gelirlerinin dayandığı mevzuatı göstermektedir.
- 6 neî maddesi : Genel Müdürlüğün 2847 ve 3173 sayılı kanunlar dışında çalıştıracığı hizmetlilerin kadrosunu tesbit etmektedir.
- 7 neî maddesi : İdareye para işlerini yürütmek ve kömür stoku yapmak üzere 2 500 000 liraya kadar ve diğer gereç stokları yapmak için de 7 500 000 liraya kadar kısa süreli borçlanma ve bankalarda borçlu hesap açtırma yetkisi vermektedir.
- 8 neî maddesi : Gider miktarlarının katî olarak tesbitine imkân olmıyan beş madde için konan ödenekler yetmediği takdirde fazlasını ödeyebilmek üzere idareye yetki vermektedir. Bu hükmün daha etraflı bir şekilde idarenin Teşkilât Kanununda yer alması uygun görülmüştür.

9 ncu maddesi : İdare hesabına Teknik Üniversitede ve diğer teknik okullarda okuyan öğrencilerin masrafları olarak ayrılan miktarın Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine devrini sağlamaktadır.

10 ncu maddesi : Askerlik hizmetlerini yapmak üzere silâh altına alınan ve demiryolu sınıfında talim devresini ikmal eden erlerin Devlet Demiryolları hizmetinde çalıştırılmaları halinde 150 kuruşa akdar gündelik verilebileceği hakkındadır.

11 nci maddesi : Kanunun yürürlüğe gireceği tarihi tesbit etmektedir.

12 nci maddesi : Kanun hükümlerini uyguluyacak Bakanları göstermektedir.

II - Gelirler kısmı

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1947 yılı geliri aşağıda gösterilen bölümlerden terekküp etmektedir :

Bölüm 1	Demiryolları İşletme gelirleri	145 200 000
» 2	Liman ve iskeleler gelirleri	4 800 000
» 3	Sağlık tevkifatı	815 000
» 4	Türlü hasılat	1 685 000
» 5	Trabzon - İran otobüs ve kamyon işletmeleri gelirleri	250 000
» 6	658 sayılı Koordinasyon kararı gereğince ithal mallarından alınacak prim	3 000 000
Toplam		155 750 000

1947 yılı bütçesinin gelir tahmininde 1946 yılı birinci altı aylık ve daha evvelki yılların birinci ve ikinci altı aylık gelirleri baz olarak alınmıştır. Geçmiş yılların birinci ve ikinci altı aylık gelirlerinin mukayesesi ikinci altı aylık devre gelirinin birinci devre gelirlerinden ortalama % 12 nispetinde fazla olduğunu göstermektedir. 1946 yılının birinci altı aylık geliri 45 211 191 lira olduğuna göre % 11,869 fazlasiyle ikinci altı aylık gelirin 64 543 262 liraya baliğ olacağı hesap edilmektedir. Bu vaziyete göre 1946 yılı geliri 118 750 000 lira tutacaktır. Tarifelere yapılan zamlarla askerî nakiliyata tatbik edilen 1/3 nispetindeki tarifinin 6.3 den 10 emsale çıkarılmasından 24 000 000 liralık fazla gelir sağlanacağı, edevatı müteharrike ve diğer gereçler temini yolunda alınan tedbirlerle idarenin nakil kapasitesinin artacağı ve bu suretle de 7 453 000 liralık bir gelir temin edileceği hesap edilmek suretiyle 1947 yılı gelir bütçesi toplamı 155 750 000 lira olarak tahmin edilmiştir.

B. : 1 — Demiryolları işletme gelirleri

Bu bölümün her maddesi için tesbit edilen miktarların 1946 yılının ilk sekiz aylık hasılatıyla mukayesesini faydalı bulmaktayım.

	1946 yılı için ka- bul olunan	1947 yılı için tek- lif olunan	1946 yılı sekiz aylık hasılatı	Aylık vasatinin % 12 fazlasiyle	
				1946 son dört aylık muh- temel hasılatı	1946 yılın- da tahakkuk edecek hasılat
Yolcu	42 340 000	42 000 000	24 066 013	13 476 960	37 542 937
Bagaj	1 030 000	800 000	546 491	306 033	852 524
Mesajeri	730 000	1 000 000	478 052	268 706	746 758
Seyriseri	8 140 000	9 000 000	4 474 288	2 505 601	6 979 889
Seyrihafif	70 290 000	90 000 000	37 791 792	21 163 401	58 955 193
Muhtelif hasılat	4 115 000	2 400 000	1 586 096	888 213	2 474 309
	<u>126 645 000</u>	<u>145 200 000</u>	<u>68 942 732</u>	<u>38 608 914</u>	<u>107 551 664</u>

a) Yolcu : 1947 yılı bütçesinde yolcu geliri olarak 42 000 000 lira tahmin edilmiştir. Yolcu tarifelerinde herhangi bir yükseltme yapılmadığına ve önümüzdeki yılda yolcunun artacağını tahmin ettirecek sebep te bulunmadığına göre bu madde için teklif edilen miktarda 4 000 000 lira üstünde bir fazlalık görülmektedir. (Askerî nakliyat tarifesinde yapılan yükseltme ile bu açığın kısmen kapanması mümkündür.

b) Bagaj - 1946 yılı sekiz aylık hasılatına göre tahmin edilen 800 000 liranın 1947 yılında elde edileceği anlaşılmaktadır.

c) Mesajeri - 1947 için 1 000 000 lira tahmin edilmiştir. 1946 gelirine göre 250 000 liralık bir tahmin fazlalığı görülmektedir. (Bu tahmin fazlalığı posta taşımalariyle ilgili hükümlerde yapılacak tadillere bağlanmaktadır).

ç, d) Seyriseri ve seyrihafif gelirleri:

1946 yılında :	Seyriseri için	8 140 000
	Seyrihafif	70 000 000

Yekûn 78 140 000 lira tahmin edilmiştir. 1946 yılının ilk sekiz ayındaki gelire ve son dört ayı için tesbit edilen miktara nazaran 1946 yılında bu iki maddeden elde edilecek gelirin 66 000 000 lira yakınında bulunacağı anlaşılmaktadır.

Son yapılan tarife yükseltme ve değişikliklerinden elde edilecek 24 000 000 lira bu miktara ilâve edildiği takdirde bu iki maddenin gelir yekûnu 90 000 000 lira tutacaktır.

1947 yılı bütçesinde bu iki madde için 99 000 000 lira gelir tahmin edilmiştir. Kapasitenin artmasından elde edileceği umulan 7 453 000 liranın ilâvesiyle bu miktara yaklaşılmaktadır.

e) Muhtelif hasılat - 1946 yılı gidişine göre 1947 yılı için tahmin edilen 2 400 000 liranın elde edileceği anlaşılmaktadır.

1947 bütçe gelir kısmının birinci bölümünü teşkil eden gelir rakamlarının tahmininde yukarıdaki tahlil ve izahlara göre ortalama % 4 nispetinde bir fazlalık bulunmakta ise de son tarife ayarlamalarının trafik ve gelir üzerindeki tam sonuçları henüz alınmadığı ve taşıma kapasitesinin önümüzdeki yılın hangi aylarından itibaren ve ne ölçüde artacağı şimdiden kesin olarak bilinmediği cihetle gelir tahmininin isabetsizliği iddia edilemez.

B. : 2 — Limanlar ve iskeleler gelirleri

1. — Haydarpaşa liman ve rıhtım gelirleri	2 500 000
2. — Derince limanı gelirleri	100 000
3. — İskenderun limanı gelirleri	500 000
4. — Mersin limanı gelirleri	400 000
5. — Samsun limanı gelirleri	800 000
6. — İskeleler gelirleri	500 000
	<hr/>
	4 800 000

Bu bölümün 1946 yılı ilk sekiz aylık hasılatıyla mukayesesi:

			Aylık vasatının % 12 fazlasıyla		
	1946 yılı için ka- bul olunan	1947 yılı için tek- lif olunan	1946 yılı sekiz aylık hasılatı	1946 son dört aylık muh- temel hasılatı	1946 yılım- da tahakkuk edecek hasılat
1. Haydarpaşa liman ve rihtım gelirleri	3 085 000	2 500 000	1 478 092	827 731	2 305 823
2. Derince limanı geliri	193 000	100 000	48 239	27 013	75 252
3. İskenderun limanı ge- lirleri	377 000	500 000	247 535	138 619	386 154
4. Mersin limanı gelirleri	650 000	400 000	168 890	94 578	263 468
5. Samsun limanı gelir- leri	410 000	800 000	556 369	311 566	867 935
6. İskeleler gelirleri	480 000	500 000	270 226	151 326	421 552
	<u>5 195 000</u>	<u>4 800 000</u>	<u>2 769 351</u>	<u>1 550 833</u>	<u>4 320 184</u>

Yukarıdaki tabloda görüldüğü veçhile bu bölümün 1946 yılı hasılatı tahminine nazaran 900 000 liraya yakın bir açık verecektir. 1947 yılı tahmini geçen yıldan 395 000 lira noksandır. 1946 tahsilâtına göre 1947 tahmini daha isabetlidir. Seyriseri ve seyrihafif nakliyatında beklenen artış bu bölümün gelirlerine de müessir olacağından 1947 tahmininin elde edilmesi kuvvetle muhtemeldir.

B. : 3 — Sağlık tevkifatı

Bu bölümün gelirini personel istihkaklarından ayda iki lirayı geçmemek üzere yapılan % 2 kesinti teşkil etmektedir. 1946 yılının sekiz aylık tahsilâtı 511 351 lira tutmaktadır. Bu hesaba göre 1946 yılı tahsilâtı 760 000 lira tutacaktır. Yapılan fevkalâde zamlar da hesaba katılırsa 1947 yılı için tahmin edilen 815 000 liranın tahakkuk edeceği anlaşılmaktadır.

B. : 4 — Türlü hasılat

Bu bölümün müfredatı ve gelir tahminleri :

	1946 sekiz aylık tahsilâtı	1947 yılı için teklif olunan
1. — Kullanılmaz duruma giren vagon, lokomotif ve hurda demir satışı	177	50 000
2. — Pansiyon gelirleri	19 887	40 000
3. — Sanat okulları gelirleri	35 456	90 000
4. — İdareye ilişkin binaların gelirleri	98 323	35 000
5. — Faiz ve akçe farkları	15 374	20 000
6. — Çeşitli hasılat	929 326	1 450 000
	<u>1 098 444</u>	<u>1 685 000</u>

1946 yılı sekiz aylık tahsilâtı 1 098 444 lira tuttuğuna göre yılın son dört ayı için 550 000 lira ilâvesiyle 1946 yılı tahsilâtının 1 650 000 lira tutacağı anlaşılmaktadır. 1947 yılı bütçesinde bu bölüm için tahmin edilen miktarda fazlalık yoktur.

B. : 5 — Trabzon - İran otobüs ve kamyon işletmesi gelirleri

1947 yılı için 1946 yılına nazaran 140 000 lira fazlasıyla 250 000 lira gelir tahmin edilmiştir.

1946 yılında bu işletme emrine verilen motörlü vasıtalarla idarenin iş hacmi ve dolayısıyla geliri artmış bulunacaktır. İşletmenin 1946 yılı sekiz aylık geliri 80 717 liradır. Son dört aylık hasilâtiyle yıllık geliri 120 000 liradan fazla olacaktır.

B. : 6 — 3/4636 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla onanan 658 sayılı Koordinasyon kararı gereğince ithal mallarından alınacak prim

1947 yılı bütçesine konan 3 000 000 lira ödenek için Bakanlar Kurulundan karar alınmak üzere olduğu öğrenilmiştir.

Gider kısmı

Umum Müdürlüğün giderler bütçesi beş kısımda toplanmıştır. 1947 yılı bütçesinde bu kısımlar için tahmin ve teklif edilen miktarlarla 1946 yılı için kabul edilen ödenek ve 1946 yılının ilk sekiz ayında yapılan sarfiyat aşağıda gösterilmiştir:

	1947 yılı için teklif edilen	1946 yılı ödenegi	1946 yılı sekiz aylık sarfiyat	1946 yılına nazaran 1947 artışı
1. — Özlük giderler	48 334 004	40 966 093	25 070 305	7 367 911
2. — Yönetim giderleri	1 793 122	1 656 777	747 719	136 345
3. — İdare hizmetleri	107 236 190	89 098 387	51 002 085	18 137 803
4. — Borçlar	1 631 683	1 374 467	773 370	257 216
5. — Yardımlar	755 001	675 458	47 355	79 543
	159 750 000	133 771 182	87 640 834	25 978 818

1946 yılı içinde özel kanunlarla ilâve edilen tahsisat, bu tabloya dâhil değildir.

1946 yılına nazaran maddelerdeki ödenek artışı 34 509 403 lira ve eksilişi de 8 530 585 liradır ki, aradaki farkı teşkil eden 25 978 818 lira 1947 yılı bütçesindeki gider artışını göstermektedir.

1. — Özlük giderler kısmındaki ödenekler aşağıda gösterildiği ve hile beş bölüme ayrılmış bulunmaktadır.

Bölüm	Lira
1 Aylıklar ve ücretler	33 653 598
2 Emekli, dul ve yetim aylıkları	2 500
3 Başka haklar - Çeşitli yardımlar	12 975 906
4 Tazminat, ödenek ve tâli ücretler	1 582 000
5 İkramiyeler	120 000
	48 334 004

1. — Aylıklar ve ücretler :

	1947 yılı için teklif edilen	1946 yılı için kabul olunan	1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı	1946 yılına göre Artış	Eksiliş
a) Daimî memurlar ve hizmetliler	32 976 078	22 888 041	12 821 368	10 088 037	
b) Geçici tazminat	558 000	562 176	319 256		4 176
c) Geçici memur ve hizmetliler	45 000	45 000	40 818		
ç) 2847 ve 3173 sayılı kanunlara bağlı olmayan hizmetliler	74 520	59 220	15 991	15 300	
	33 653 598	23 554 437	13 197 433	10 103 337	4 176

A) 1946 yılına nazaran 10 088 037 lira artış vardır. Bu fark yapılması derpiş edilen fevkalâde zamlarla, kademe zamlarından doğmaktadır. C cetveli kadro adedinde 1946 yılına nazaran 1283 adet eksiliş vardır. 4578 sayılı kanun gereğince hizmetlilerin bir kısmına bu maddeden işe bedeli ödenmektedir. - İşe bedelinin, ücret tediyesini gösteren bu maddede ekritüre edilmesi hesabın selâmeti ve muhasebe ana prensipleri bakımından muvafık değildir. -

B) Geçici tazminat :

Ankara'da vazife gören memur ve hizmetlilere verilmekte olan mesken tazminatı ödeneğidir. Kadroda yapılan tasarruf dolayısıyla bu madde ödeneğinde 4 176 lira eksiliş vardır.

C) Geçici memur ve hizmetliler :

Nakliyatın çoğaldığı mevsimlerde kadroya yardımcı olarak alınan memur ve hizmetlilere verilecek ücretlerin karşılığı olarak ödenek teklif edilmektedir. 1947 yılında seyrihafif nakliyatında bir artma ümit edildiğine göre tahsisatta bir fazlalık görülmemiştir.

Ç) 2847 ve 3173 sayılı kanunlara bağlı olmayan hizmetliler 2847 ve 3173 sayılı kanunlara bağlı alınıyor çalıştırılan hizmetlilere verilecek ücretlerin yıllık ödeneğidir. Bağlı (E) cetvelinde göre 1946 yılına nazaran yıllık ücretleri toplamı 10 320 lira olan 8 hizmet çıkarılmış yine yıllık ücretleri 15 720 lira tutan altı memuriyet ilâve edilmiştir. Adette iki noksanlık vardır.

1946 yılı (E) cetvelinin toplamına göre 1947 yılı (E) cetveli yıllık ödenek toplamında 15 300 lira fazlalık vardır.

2. — Emekli, dul ve yetim aylıkları :

1947 yılı için teklif edilen	1946 yılı için kabul olunan	1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı	1946 yılına göre artış
2 500	2 500	1 312	

İdare Tekaüt Sandığının teşekkülünden evvel emekliye ayrılan iki memura verilmekte olan emekli maaşlarıdır. İdarece yapılan kesintilerin devri veya bulunacak bir formülle bu hakların idarenin Tekaüt Sandığına devri mümkün görülmektedir.

3. — Çeşitli yardımlar :

	1947 yılı için teklif edilen	1946 yılı için kabul olunan	1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı	1946 yılına göre Artış	Eksiliş
a) 4178 ve 4620 sayılı kanunlar gereğince ödenecek çocuk zamları	6 972 000	4 158 480	2 295 170	2 813 520	
b) 4178 sayılı kanun gereğince ödenecek yakacak zammı	163 850	147 900	74 118	15 950	
c) Doğum yardımı	400 000	350 000	251 756	50 000	
ç) Ölüm yardımı	50 000	60 000	26 271		10 000
d) Aynı yardım		6 237 720	5 756 295		6 237 720
e) Sağlık yardımı	1 417 000	1 100 000	689 933	317 000	
f) 2454 sayılı kanun gereğince emekli keseneği ile mâlûliyet karşılığı	2 200 000	1 500 000	781 541	700 000	
g) Memur ve hizmetlilerin giyecek ve işçilerin tulum karşılığı	1 773 056	1 773 056	774 737		
	12 975 906	15 327 156	10 649 821	3 896 470	6 247 720

a) 4178 ve 4620 sayılı kanunlar gereğince ödenecek çocuk zamları:

4178 ve 4620 sayılı kanunlar gereğince ödenmekte olan çocuk zamlarının bir misli artırılması derpiş edilmiş bulunmasından 1946 yılına göre bu maddede 2 813 520 lira artış vardır. Kadroda yapılan tasarruf bu artışın daha fazla yükselmesini önlemiştir. 1946 yılı sekiz aylık sarfiyatına göre geçen yıl ödeneğinden takriben 700 000 lira kullanılmıyacaktır.

b) 4178 sayılı kanun gereğince ödenecek yakacak zammı:

1 500 veya daha yukarı rakımlı mahallerde dairî hizmet görenlere 4178 sayılı kanun gereğince yakacak zammı ödenmektedir.

Trabzon - İran transit yolu araç kadrosuna ilâve edilen motörlü vasıtalar dolayısıyla personel artmış ve 1947 yılı için ödenek 1946 yılına nazaran 15 950 lira fazlasiyle teklif edilmiştir.

Personel kadrosunun artmış olmasına göre ödenekteki yükseliş zaruridir.

c) Doğum yardımı:

1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı 251 756 liradır. Önümüzdeki yılda doğum nispetinin çoğalması ihtimaline binaen 1947 yılı ödeneği 50 000 lira fazla teklif edilmiştir.

ç) Ölüm yardımı:

1946 yılı sekiz aylık ve daha evvelki yıllar sarfiyatına göre 1947 yılı için 10 000 lira noksaniyle teklif edilen ödenek bu maddeden yapılacak sarfiyatı karşılayacaktır.

d) Aynı yardım :

1946 yılında bu maddeden ödenen aynı yardım 1947 yılında derpiş olunan fevkalâde zamlar içine alınarak maaş veya ücrete katılmak suretiyle ödeneğinden 1947 yılı ödenek teklif edilmiştir.

e) Sağlık yardımı :

Döviz kıymetlerindeki artış dolayısıyla ilâç fiyatlarının yükselmesi ve harb yıllarında eksilen stok-

ların ikmali için 1946 yılına nazaran 317 000 lira fazla ödenek teklif edilmiştir. 1946 yılı sekiz aylık sarfiyatına ve yukarıdaki sebeplere göre ödeneğin artırılması zaruridir.

f) 2454 sayılı kanun gereğince emekli keseneği ile mâlûliyet karşılığı;

Memur ve hizmetlilerin ücretlerinden kesilen % 1/2 mâlûliyet aidatıyla % 5 emekli aidatı muadili olarak idarece Tekait Sandığına ödenmesi lâzımgelen para karşılığı bu maddeden ödenmektedir. 30 Ağustos 1946 vaziyetinde gösterilen tediye yedi aylık bulunduğuna, maaş ve ücretlerde yapılması derpiş edilen yükseltmeğe göre teklif edilen ödenekte fazlalık yoktur.

g) Memur ve hizmetlilerin giyecek ve işçilerin tulum karşılığı;

1946 yılı sekiz aylık sarfiyata göre ödenek fazla görünmekte ise de bu tarihte kışlık giyimin henüz yaptırılmamış olduğu nazarı itibara alınarak 1947 yılı için teklif edilen tahsisat bu madde için yeter görülmüştür.

4. — Tazminat, ödenek ve tâli ücretler :

	1947 yılı için teklif edilen	1946 yılı için kabul olunan	1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı	1946 yılına göre Artış	Eksiliş
a) 2847 sayılı kanunun 9 ncü maddesi gereğince verilen tazminat, ödenek ve telif ücretleri	1 562 000	1 562 000	917 062		
b) İdare hizmetinden çıkarılanlara ve kazaya uğrıyanlara veya ailelerine tüzük gereğince verilecek tazminat	20 000	20 000	30 000		
	<u>1 582 000</u>	<u>1 582 000</u>	<u>947 994</u>		

a) 2847 sayılı kanunun 9 ncü maddesi gereğince verilen tazminat, ödenek ve tâli ücretler.

1945 ve daha evvelki yıllarla 1946 sekiz aylık sarfiyatına göre 1947 yılı için teklif olunan ödenek yeter görülmüştür.

b) İdare hizmetinden çıkarılanlara ve kazaya uğrıyanlara veya ailelerine tüzük gereğince verilecek tazminat.

30 Ağustos 1946 tarihli muvazene cetvelinde tahsisat 35 000 lira olarak gösterilmiştir. 1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı 30 932 lira olduğuna, kadroda mühim bir tasfiye derpiş edildiğine göre tasfiye 1946 nihayetine kadar intaç edilmediği takdirde teklif edilen ödenegin kâfi gelmiyeeceği muhakkaktır.

5. — İkramiyeler :

	1947 yılı için teklif edilen	1946 yılı için kabul olunan	1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı	1946 yılına göre Artış	Eksiliş
a) Memur ve hizmetlilere verilecek ikramiyeler	100 000	480 000	273 737		380 000
b) Kömür tasarruf ikramiyesi	20 000	20 000			
	<u>120 000</u>	<u>500 000</u>	<u>273 737</u>		<u>380 000</u>

a) Memur ve hizmetlilere verilecek ikramiyeler.

155 milyon liralık bir bütçe ile çalışan, kadrosunda 34 800 memur ve hizmetli çalıştıran, ve önümüzdeki yıl içinde iş hacmi genişleyecek olan ve tatbik etmekte olduğu kadrodan tasfiye suretiyle 1 283 hizmet yeri tasarruf eden bir müessese için teklif edilen ödeneğin gayrikâfi bulunduğu aşikârdır. Bu fasıldan teklif edilen takriben % 80 nispetindeki tasarrufun personel üzerindeki psikolojik tesiri idare hesabına ancak zarar olarak ifade edilebilir. Çalıştırdığı insanlardan daima faaliyet ve âzami randıman isteyen idarenin iş hususiyetleri gözönünde tutularak bu maddenin lâyük olduğu hadde çıkarılmasını idare menfaatine uygun görmekteyim.

Keyfiyeti yüksek Komisyonun takdirine arz ederim.

b) Kömür tasarruf ikramiyesi:

Tetkik ettiğim 1945 ve 1946 yılı hesap muvazenelerinde bu maddeden yapılmış bir tediyeye rastlamadım. Kömür kalitesinin daima değişir bir vaziyette bulunması, makinelerin mütelevvi olması bir ölçü koymağa imkân vermediğinden bu ikramiyenin tevzi edilmediği anlaşılmıştır. Böyle bir ikramiye usulü tatbikının büyük kömür tasarrufu sağlayarak idare lehine küçümsemeyecek neticeler vereceği muhakkaktır.

Güç dahi olsa mevcut değişik şartlara rağmen bir ölçü tesbit ederek kömür tasarrufunu teşvik eden bu usulün tatbikına başlanması mümkün ve muvafık olur kanaatındayım.

Şayet 1947 yılında bir ölçü bulunarak bu usul tatbik edilmeyecek ise ödeneğin sembolik olarak 1 liraya indirilmesi lâzımdır.

II - Yönetim giderleri kısmındaki giderler aşağıda gösterildiği veçhile üç bölüme ayrılmış bulunmaktadır.

Bölüm

6 — Çeşitli giderler	888 501	Lira
7 — Posta, telgraf ve telefon ücret ve giderleri	121 621	»
8 — Yolluklar	783 000	»
	<hr/>	
	1 793 122	»

6. — Çeşitli giderler:

	1947 yılı için teklif edilen	1946 yılı için kabul olunan	1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı	1946 yılına göre Artış	Eksiliş
a) Öteberi giderleri	150 000	170 000	70 493		20 000
b) Düşünülmeyen giderler	5 000	5 000	331		
c) Temsil giderleri	1 500	5 000	2 200		3 500
ç) Binalar kira karşılığı	25 000	25 000	16 179		
d) Pasif korunma giderleri	1	1			
e) Faiz, acyo ve akçe farkları	395 000	395 000	164 802		
f) Sigorta ücret ve sermayesi	240 000	240 000			
g) Uluslararası demiryolları kongrelerine katılma giderleri	60 000	30 000	9 209	30 000	
h) İlan ücretleri	12 000	8 500	5 617	3 500	
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	888 501	878 501	268 831	33 500	23 500

a) Öteberi giderleri:

1945 ve 1946 yılı sekiz aylık sarfiyatına göre 1947 yılı için teklif edilen 20 000 liralık eksiltmenin herhangi bir aksaklık doğurmayacağı anlaşılmaktadır.

b) Düşünülmeyen giderler:

Bu maddeden 1945 yılında 424 lira ve 1946 yılının sekiz ayında da 331 lira harcanmıştır. Sarfiyata nazaran bu ödenekten indirmek mümkün ise de müessesenin bünyesi gözönünde tutularak teklif edilen tahsisatın kabulü muvafık olur kanaatindeyim.

c) Temsil giderleri:

Müessesenin durumu ve 1946 yılının sekiz aylık sarfiyatına göre bu ödeneğin 3 000 liraya çıkarılması yerinde olur.

ç) Binalar kira karşılığı:

Millî Korunma Kanununun 30 ncu maddesi hükmü baki bulunduğu ve 1946 yılının sekiz aylık sarfiyatına göre teklif olunan ödenek miktarı yerindedir.

d) Pasif korunma giderleri:

1945 ve 1946 yıllarında bu maddeden herhangi bir tedavi yapılmamıştır. Konan ödenek semboliktir.

e) Faiz, acyo ve akçe farkları:

30 Ağustos 1946 hesap muvazenesinde gösterilen ödenek miktarı 320 000 liradır. 1946 yılının sekiz aylık sarfiyatına ve 1947 y' bütçesinin açıkla tatbik edileceğine göre teklif edilen ödenek yerindedir.

f) Sigorta ücret ve sermayesi:

Şirketlere ödenecek primler bakiyesi idarenin sigorta fonuna alındığına 1946 yılının aynı olarak teklif edilen ödenek yerindedir. İdarenin sigorta işlerinin salim bir esasa bağlanması şayanı temennidir.

g) Uluslararası demiryolları kurum ve kongrelerine katılma giderleri:

Geçirdiğimiz uzun harb yıllarından sonra demiryolları kongrelerinin yeniden toplanacağı ve mümessillerimizin de bu kongrelere iştirak edeceği tabiidir. Döviz kıymetlerinde yapılan son değişiklik dolayısıyla teklif edilen ödenek uygun görülmüştür.

h) İlân ücretleri:

Her ne kadar 1946 yılının sekiz aylık sarfiyatı 5 617 lira tutmakta ise de o tarihte henüz ödenmemiş ilân ücretleri de hesaba katılarak geçen yıla göre 3 500 lira fazlasıyla teklif edilen ödeneğin bu madde için uygun olduğu anlaşılmıştır.

7. — Posta, telgraf ve telefon ücret ve giderleri:

	1947 yılı için teklif edilen	1946 yılı için kabul olunan	1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı	1946 yılına göre	
				Artış	Eksiliş
a) Posta ve telgraf idaresine verilecek maktu ücretler	11 621	13 626	8 198		2 005
b) Telefon ve başka haberleşme ücret ve giderleri	110 000	150 000	111 625		40 000
	121 621	163 626	119 823		42 005

a) Posta ve telgraf idaresine verilecek maktu ücretler:

Posta ve telgraf ücretlerinin artırılmış bulunmasına ve posta idaresinin son işarına nazaran (İstenilen 16 684 liradır) bu ödeneğin kâfi gelmiyeceği anlaşılmıştır.

b) Telefon ve başka haberleşme ücret ve giderleri:

1946 yılı sekiz aylık sarfiyatında geçmiş senelerin borçları da dâhil bulunmaktadır. Tasarrufla hareket edildiği takdirde 1947 yılı için teklif edilen tahsisatın yeteceği anlaşılmıştır.

8. Yolluklar:—

	1947 yılı için teklif edilen	1946 yılı için kabul olunan	1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı	1946 yılına göre	
				Artış	Eksiliş
a) Sürekli görev yolluğu	58 000	34 000	20 299	24 000	
b) Geçici görev yolluğu	285 000	200 000	132 958	85 000	
c) Devir ve teftiş yolluğu	340 000	280 650	187 093	59 350	
ç) Yabancı memleketler yolluğu	100 000	100 000	18 711		
	783 000	614 650	359 061	168 350	

a) Sürekli görev yolluğu:

1946 yılı ödeneğinin kâfi gelmediği ve 1947 yılında iş hacminin de artacağı hesap edilerek geçen yıla nazaran 1947 yılı için 24 000 lira fazlasiyle yapılan teklif yerindedir.

b) Geçici görev yolluğu:

1946 yılı için kabul edilen ödenek memur ve hizmetlilerin tahakkuk eden alacaklarını karşılamaya kâfi gelmemiştir. Önümüzdeki yıl için artacağı kuvvetle tahmin edildiğine göre geçen yıla nazaran 85 000 lira fazlasiyle yapılan teklif yerindedir.

c) Devir ve teftiş yolluğu:

1947 yılında trafiğin artacağı tahmin edildiğine göre murakabenin de daha fazla sıklaştırılması icabedecektir. 1946 yılı ödeneği bu hizmetin tahakkuk eden alacaklarını ödemeğe kâfi gelmemiştir. Bazı işletmelerde 1946 yılının ikinci ayındanberi bu hizmetler karşılığının ödenmediği öğrenilmiştir.

Müterakim istihkaklar da ödeneğine göre geçen yıldan 59 350 lira fazlasiyle yapılan teklif uygundur.

ç) Yabancı memleketler yolluğu:

Döviz kıymetlerindeki yükselişe rağmen 1946 yılında kabul olunan ödenek 1947 yılı için de aynen teklif edilmiştir. Teklife nazaran geçen yıla nispetle 1947 yılında bu maddeden takriben % 45 tasarruf temin edilecektir.

İdare hizmetleri

9. — İşletme bakım ve yenileme giderleri	73 216 977
10. — Yükleme ve boşaltma ücret ve giderleri	3 100 000
11. — Yeni yapılar ve servet çoğalmaları	4 333 150
12. — Yabancı demiryollarıyla olan münasebetlerden doğan giderler	1 062 001
13. — Her türlü vergiler maddi ödevler ve zarar ve ziyan tazminatı	193 000
14. — Trabzon - İran otobüs ve kamyon işletmesi giderleri	689 143
15. — Satın alınan demiryol ve limanların senelik faiz ve itfa karşılıkları ve başka giderler	9 700 000
16. — Kanunlar gereğince girişilen yüklenmeler karşılıkları	12 456 002
17. — Yabancı uzmanlarla yabancı memleketlere gönderilecek öğrenci giderleri	742 700
18. — Öğretim giderleri	1 673 217
19. — Mahkeme giderleri, harçları ve serbest avukat ücretleri	70 000
	107 236 190

9. — İşletme bakım ve yenileme giderleri :

	1947 yılı için teklif edilen	1946 yılı için kabul olunan	1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı	1946 yılına göre Artış	Eksiliş
a) Binaların, muharrik ve müteharrik edevatın ısıtma yakacak, yağ ve başka müstehlek madde giderleri	24 062 518	24 662 000	15 836 166		599 185
b) Demirbaş eşyanın bakım ve yenilenmesi	151 650	139 200	134 776	12 450	
c) Üst yapının bakım ve yenilenmesi	18 472 329	16 573 000	7 585 220	1 899 329	
ç) Binaların ve başka tesislerin bakımını ve yenilenmesi	4 690 056	4 120 000	2 052 161	570 056	
d) Muharrik ve müteharrik edevatın bakımını ve yenilenmesi	23 534 970	18 000 000	12 093 750	5 534 970	
e) Bütün deniz taşıtlarının bakımını ve yenilenmesi	795 730	660 000	498 014	135 730	
f) Liman ve rıhtım ve tesislerin bakımını ve yenilenmesi	430 000	500 000	156 802		70 000
g) Fidanlıklar ve tarım işleri ücret ve giderleri	300 000	300 000	186 645		
h) Bilet basımevi ücret, gündelik ve giderleri	29 427	24 000	12 945	5 427	
i) Basılı kâğıt, kırtasiye ve dergi karşılığı	750 000	750 000	374 370		
	73 216 977	65 728 200	38 930 849	8 157 962	669 185

a) Binaların, muharrik ve müteharrik edevatın ısıtma, yakacak, yağ ve başka müstehlek madde giderleri:

Eldeki makinelerin yıpranmış olması, maden kömürü için yapılmış lokomotiflerde linyit yakılması - kömür kalitesinin düşmesi - kömür sarfiyatını artırmıştır. 1939 da bir ham tonkilometre için vasatı 68,83 gram kömür sarfedilmekte iken 1945 yılında sarfiyat 85,4 grama yükselmiştir. Evvelece verilen kömürlerde kül nispeti % 11 iken son senelerde bu nispet % 14 e çıkarılmıştır. Lokomotiflerin ocaklarında yapılacak tadilatla 1947 yılında bir ham tonkilometre kömür sarfiyatının 82 grama düşürüleceği tahmin edilmektedir. 1947 yılında trafiğin de artacağı hesaba katılırsa teklif edilen tahsisatta fazlalık yoktur.

b) Demirbaş eşyanın bakım ve yenilenmesi:

1947 yılı için teklif edilen ödenek 1946 yılı ödeneğinden 12 450 lira ve 1946 yılı sekiz aylık sarfiyatından da 17 000 lira fazladır. 1946 yılı sarfiyatına göre 1947 yılı için teklif edilen ödenek uygundur.

c) Üst yapının bakım ve yenilenmesi :

Uzunluğu 7 110 kilometreyi bulan demiryollarımızın işler bir halde bulundurulması için teklif edilen ödenekte fazlalık yoktur. Ray ve travers değiştirme, balastlama gibi ehemmiyetli ve zaruri işlerin biranevvel yapılmasını teminen bu tahsisatın imkân nispetinde artırılması lâzımdır.

1946 yılında ortalama 260 kuruş hesap edilen amele gündeliği 1947 yılı için 225 kuruştan hesap edilmiştir. 1947 yılında bu vasatının elde edilebileceği şüphelidir.

g) Binaların ve başka tesislerin bakımı ve yenilenmesi :

Bu madde ile istenilen ödenek işletmenin emniyeti bakımından yerindedir. Yukarıda izah edildiği gibi bu maddeden ödenecek amele gündeliklerinin de düşük hesap edildiği anlaşılmıştır.

d) Muharrik ve müteharrik edevatın bakımı ve yenilenmesi:

Bu madde için teklif edilen ödenek 1946 yılına göre 5 534 970 lira fazladır. Eldeki makine ve vagonların bir kısmının tabii ömrünü bitirmiş bulunması sebebiyle nispeten yeni olan makinelerin fazla çalıştırılmasından ve binnetice sık sık tamire alınmasından dolayı artan masrafları karşılamak üzere geçen yıla göre fazla ödenek teklif edilmiştir. İktisadi bakımdan büyük tamir masraflarıyla temin edilen işletme uygun görülmezse de günün şartlarına göre durumun kısa bir zamanda düzeltilmesi de mümkün değildir.

e) Bütün deniz taşıtlarının bakım ve yenilenmesi:

1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı 498 014 liradır. Derpiş olunan fevkalâde zam dolayısıyla ücretlerini bu maddeden almakta olma hizmetlilere yapılacak munzam ödemeleri karşılamak üzere 1946 yılına nazaran 135 730 lira fazlasıyla ödenek teklif edilmiştir.

f) Liman ve rıhtım ve tesislerinin bakımı ve yenilenmesi:

1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı 156 802 liradır. 1947 yılı içinde yapılacak tamirata 430 000 liranın kifayet edeceği anlaşıldığından 1947 yılı ödeneği 1946 yılına göre 70 000 lira noksan teklif edilmiştir.

g) Fidanlıklar ve tarım işleri ücret ve giderleri:

1947 yılı için teklif olunan ödenek 1946 yılının aynıdır. 1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı 186 645 liradır. Memur ücretlerine yapılması derpiş olunan fevkalâde zammın tasarrufla karşılanacağı anlaşılmıştır.

h) Bilet basımevi ücret, gündelik ve giderleri:

Personel ücretlerine yapılması derpiş olunan zam dolayısıyla 1947 ödeneği geçen yıla nazaran 5427 lira fazlasiyle teklif olunmuştur.

i) Basılı kâğıt, kırtasiye ve dergi karşılığı:

Teklif edilen ödenek 1946 yılının aynıdır. 1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı 374 370 liradır. Yapılması icabeden zamların, maddenin ihtiva ettiği bir kısım giderlerden yapılacak tasarrufla karşılanacağı anlaşılmıştır.

10. — Yükleme ve boşaltma ücret ve giderleri:

İş hacmine ve taşıma faaliyetine göre değişmekte bulunan bu ödenek bütçe kanun tasarısının sekizinci maddesinde de belirtildiği gibi mütehavvildir. 1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı 2 541 367 liradır. 1947 yılında taşıma faaliyetinin artacağı tahmin edildiğine göre teklif edilen ödenek miktarı uygun görülmüştür.

. 11. — Yeni yapılar ve servet çoğalmaları:

	1947 yılı için teklif edilen	1946 yılı için kabul olunan	1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı	1946 yılına göre	
				Artış	Eksiliş
a) Çeşitli demirbaşlar çoğaltılması	933 150	933 150	566 795		
b) Türlü yeni yapılar, tesisler karşılıklarıyla arazi ve mülk satınalma bedelleri, kamulaştırma	3 400 000	1 950 000	969 606	1 450 000	
	4 333 150	2 883 150	1 536 401	1 450 000	

a) Çeşitli demirbaşlar çoğaltılması :

1947 yılı için teklif edilen ödenek 1946 yılının aynıdır. 1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı 566 795 liradır. Teklif edilen ödenek yeter görülmüştür.

b) Türlü yapılar tesisler karşılıklarıyla arazi ve mülk satınalma bedelleri kamulaştırma (fidanlıklar dâhil):

Karaçam köprüsü montajı su tasfiye tesisleriyle atelyelerin genişletilmesi masraflarını karşılamak üzere 1946 yılına göre 1 450 000 lira fazla ödenek teklif edilmektedir. Atelyelerin genişletilmesi bu günkü tamir ihtiyacı bakımından zaruridir.

12. — Yabancı demiryollarıyla olan münasebetlerden doğan giderler :

	1947 yılı için teklif edilen	1946 yılı için kabul olunan	1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı	1946 yılına göre Artış	Eksiliş
a) Transit vagonlarının tatil, tazmin ve onarma ücreti ve kiralanan vagon ve lokomotiflerle deniz taşıtlarının kira ve onarma karşılık ve giderleri	1 015 000	1 605 000	518 805		590 000
b) Semplon ekspresi açığının Türkiye payı	1		1		
c) Komşu demiryollarına verilen rödövanlar	12 000	8 000		4 000	
ç) Demiryolları birlikleri ve takas büroları yönetim ve temsil giderleri	35 000	50 000	1 001		15 000
	1 062 001	1 663 001	519 806	4 000	605 000

a) Transit vagonlarının tadil, tazmin ve onarma ücreti ve kiralanan vagon ve lokomotiflerle deniz taşıtlarının kira ve onarma karşılık ve giderleri:

1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı 518 805 lira tuttuğuna göre geçen yıla nazaran 590 000 lira noksan teklif edilen tahsisat yeter görülmüştür.

b) Semplon ekspresi açığının Türkiye payı:

Maddenin muhafazası için 1 lira ödenek teklif edilmiştir.

1946 yılı sekiz ayı için de bu maddeden tediye yapılmamıştır.

c) Komşu demiryollarına verilen rödövanlar:

Döviz fiyatlarındaki yükseliş dolayısıyla 1946 yılına göre 4 000 lira fazlasıyla ödenek teklif edilmiştir. Fazlalık döviz kıymetlerinin yükseltilmesinden mütevellittir.

ç) Demiryolları birlikleri ve takas büroları yönetim ve tenzil giderleri:

1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı 8 849 liradır. 1947 yılı için teklif edilen ödenek 1946 yılına göre 15 000 lira noksandır.

13. — Her türlü vergiler, maddi ödevler ve zarar ve ziyan tazminatı:

	1947 yılı için teklif edilen	1946 yılı için kabul olunan	1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı	1946 yılına göre Artış	Eksiliş
a) Gelir getiren mülklerin resim ve vergileri	10 000	10 000	8 997		
b) Kazalar neticesinde husule gelen her türlü zarar ve ziyan karşılıklarıyla ölenlerin vârislerine, mâlûl kalanlara, hasar ve ziyaa uğrıyan eşya sahiplerine verilecek tazminat	165 000	165 000	112 159		
c) Geri verilecek paralar ve kesenek	18 000	18 000	700 787		
	193 000	193 000	821 943		

a) Gelir getiren mülklerin resim ve vergileri:

1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı 8 997 liradır. 1947 yılı için teklif edilen ödenek 1946 yılının aynıdır. Teklif edilen ödenegün yeteceği bildirilmektedir.

b) Kazalar neticesinde husule gelen her türlü zarar ve ziyan karşılıklarıyla ölenlerin vârislerine, mâlûl kalanlara, hasar ve ziyaa uğrıyan eşya sahiplerine verilecek tazminat:

1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı 112 159 liradır. 1947 yılı için teklif edilen ödenek 1946 yılı ödeneğinin aynıdır.

c) Geri verilecek paralar ve kesenek:

1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı 700 787 liradır. 1947 yılı için teklif edilen 18 000 lira ödenegün yeteceği bildirilmektedir.

1946 yılında yapılan tediye:

(Senelik nakliyat hacmine göre tarifelerde tesbit edilen risturn olarak kömür satış ve tevzi müessesesine ödenen müterakim alacağı) dir. Tarifelerde son yapılan tadilâta göre risturn usulü kaldırılmış bulunduğundan 1947 yılında böyle bir tediyein yapılmıyacağı anlaşılmaktadır.

14. — Trabzon - İran otobüs ve kamyon işletmesi giderleri:

	1947 yılı için teklif edilen	1946 yılı için kabul olunan	1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı	1946 yılına göre Artış	Eksiliş
a) Ücret ve gündelikler	196 605	126 867	48 638	69 738	
b) Başka genel giderler	492 538	242 679	103 038	249 859	
	689 143	369 546	151 676	319 597	

a) Ücret ve gündelikler:

Personel adedindeki artış ve ücretlerine yapılması derpiş olunan zam dolayısıyla 1946 yılına göre 69 738 lira fazlasıyla 196 605 lira ödenek teklif edilmiştir.

b) Başka genel giderler:

1946 yılında işletmenin motörlü vasıtaları artırılmış ve dolayısıyla personel çoğalmıştır. 1947 yılında bazı tesisler de yaptırılacağından 1947 yılı ödeneği geçen yıla nazaran 249 859 lira fazlasıyla teklif edilmiştir. Bu fazlalığın 120 000 lirası tesis ve demirbaşlara sarfedilecektir. Bu işletmenin 1947 geliri de 1946 yılı gelirinden 140 000 lira fazla tahmin edilmiştir.

15. — Satın alınan demiryol ve limanların senelik faiz ve itfa karşılıkları ve başka giderleri :

1947 yılı için teklif edilen	1946 yılı için kabul olunan	1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı	1946 yılına göre	
			Artış	Eksiliş
9 700 000	4 450 000	3 006 378	5 200 000	

Döviz fiyatlarında yapılan değişiklik dolayısıyla 1946 yılına nazaran 5 200 000 lira fazla ödenek teklif edilmiştir.

16. — Kanunlar gereğince girişilen yüklenmeler karşılıkları:

	1947 yılı için teklif edilen	1946 yılı için kabul olunan	1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı	1946 yılına göre	
				Artış	Eksiliş
a) 3247 ve 3319 sayılı kanunlar gereğince satın alınacak muharrrik ve müteharrik edevat karşılığı ile gümrük resmi ve başka giderleri	1	1			
b) 3980 sayılı kanun gereğince satın alınacak muharrrik ve müteharrik edevat karşılığı ile başka giderleri	1	1	1		
c) 3525 sayılı kanunla tasdik olunan 10 milyon isterlinlik krediden İdarece kullanılan kısmın itfa ve faiz karşılığı	456 000	1 000 000	55 651		544 000
ç) 4515 ve 4903 sayılı kanunlar gereğince girişilecek yüklenmeler karşılığı, bonoların faiz ve itfa karşılığı ile gümrük resmi, muamele vergisi ve başka giderleri	12 000 000	8 000 000	2 390 762	4 000 000	
	<u>12 456 002</u>	<u>9 000 002</u>	<u>2 446 413</u>	<u>4 000 000</u>	<u>544 000</u>

a) 3247 ve 3319 sayılı kanunlar gereğince satın alınacak muharrrik ve müteharrik edevat karşılığı ile gümrük resmi ve başka giderleri:

Almanya'nın bugünkü durumu dolayısıyla satın alınacak edevatın teslimine imkân kalmadığından bu madde için yalnız bir lira ödenek teklif edilmiştir. Teklif edilen ödenek maddenin muhafazası içindir.

b) 3980 sayılı kanun gereğince satınalınacak muharrrik ve müteharrik edevat karşılığı ile başka giderleri:

3980 sayılı kanuna dayanılarak satınalınan vagon ve lokomotiflerden başkaca teslimat yapılmıyacağı anlaşılmış bulunmakla beraber mukavelenamenin tamamen tasfiye edilmemiş olmasına binaen maddenin muhafazası için bir lira ödenek konulmuştur.

c) 3525 sayılı kanunla tasdik olunan 10 milyon sterlinlik krediden idarece kullanılan kısmın itfa ve faiz karşılığı:

Borç itfa tablosuna göre 1947 yılında Hazineye ödenecek miktar 456 000 liradan ibaret bulunduğundan bu miktar kadar bir ödenek teklif edilmiştir.

ç) 4515 ve 4903 sayılı kanunlar gereğince girişilecek yüklenmeler karşılığı, bonoların faiz ve itfa karşılığı ile gümrük resmi, muamele vergisi ve başka giderleri:

Harb yılları içinde yıpranan muharrrik ve müteharrik edevatın yenileriyle değiştirilmesi, atelyelerin tamir kabiliyetinin artırılması ve hattın müstakbel inkişafına cevap verebilmesi hususu temin edilmek üzere;

24 . I . 1944 tarihli ve 4515 sayılı kanunla, senelik ödeme miktarı 8 milyon lirayı geçmemek ve 1944 - 1953 seneleri zarfında ödenmek üzere 60 milyon liralık taahhüt salâhiyeti alınmıştır.

60 milyon liranın İdarenin yukarıda bahsolunan ihtiyacını karşılamıyacağı anlaşıldığından 22 . X . 1946 tarihinde kabul olunan 4903 sayılı kanunla taahhüt salâhiyeti 140 milyon liraya ve seneliği ödeme miktarı da âzami 12 milyon liraya çıkarılmıştır.

4903 sayılı kanunda mubayaaların Bakanlar Kurulunca onanacak programa tevfikeyan yapılacağı tasrih edilmiş bulunmaktadır.

1944 ve 1945 seneleri zarfında yapılan ödeme miktarı	9 283 784	lira
Bakanlar Kurulunca tasdik olunan iki program muhteviyatı	69 300 000	>
olmak üzere ceman	78 583 784	>

Programa bağlanmış ve henüz programa bağlanmayan miktar 61 416 216 > dan ibaret bulunmaktadır.

Girişilen taahhütler meyanında Eskişehir ve Sivas atölyeleri tevsiatıyla Karabük istasyonu ve alimantasyon binaları, Erzurum'da yapılacak transit vesaiti tamir depo ve atölyesiyle Çankırı lokomotif deposu vesaire, hattın takviyesi için ray ve travers siparişleri ve Amerika'dan sipariş edilen vagon, lokomotif ve atölye tesisatı ve tezgâhlar mevcut bulunmaktadır.

Bu yıl için teklif edilen 12 milyon liralık ödenek kanunların tesbitettiği yıllık ödeme miktarı üzerindedir.

17. — Yabancı uzmanlar ile yabancı memleketlere gönderilecek öğrenci giderleri:

	1947 yılı için teklif edilen	1946 yılı için kabul olunan	1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı	1946 yılına göre Artış	Eksiliş
a) Yabancı uzmanlar ücretleri	33 200	29 900	15 108	3 300	
b) Tahsil ve staj için yabancı memleketlere gönderilecek öğrencilerin ücretleri, tahsil, tedavi ve başka giderleri	709 500	266 480	180 427	443 020	
5	742 700	296 380	195 535	446 320	

a) Yabancı uzmanlar ücretleri :

İdarede halen dört yabancı uzman çalışmaktadır. Bu yıl yeniden yapılan mukavelelerde ücretlerin artırılmış olmasından dolayı ücret toplamının yıllık tutarında 3300 lira fark hâsıl olmuştur. 1947 yılı için 1946 yılına nazaran 3 300 lira fazla ödene ktedir.

b) Tahsil ve staj için yabancı memleketlere gönderilecek öğrencilerin ücretleri, tahsil, tedavi ve başka giderleri :

İdarenin halen yabancı memleketlerde tahsilde bulunan 98 öğrencisi vardır. 1947 yılında gönderilecek 12 öğrenci ile İdarenin öğrenci ve stajiyer sayısı 110 u bulacaktır. Gönderilecek 12 öğrencinin yolluğu ve 110 öğrencinin bir yıllık tahsil, tedavi ve kitap ücretleri de dâhil olmak üzere gider toplamı 709 496 lira tutmaktadır. Artış döviz fiyatlarında yapılan değişikliklerle yeniden gönderilecek 12 öğrencinin tahsisatından mütevellittir.

18. — Öğrenci giderleri :

	1947 yılı için teklif edilen	1946 yılı için kabul olunan	1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı	1946 yılına göre Artış	Eksilis
a) Demiryol Meslek Okulu ücret ve genel giderleri	411 618	349 896	241 232	61 722	
b) Sanat Okulları ücret ve genel giderleri	715 772	585 053	357 307	130 719	
c) Pansiyonlar ve ilkokullar ücret ve genel giderleri		345 324	168 014	125 668	
ç) Teknik üniversite ile teknik elemanlar yetiştiren başka okullarda okutulan idare öğrencilerinin giderleri	74 835	74 835	30 400		
	<u>1 673 217</u>	<u>1 355 108</u>	<u>796 953</u>	<u>318 109</u>	

a) Demiryolu Meslek Okulu ücret ve genel giderleri:

Demiryolları Meslek Okulunda halen 354 öğrenci vardır. Teklif edilen ödenek 1946 yılından 61 722 lira fazladır. Fazlalık personel ücretlerine yapılması derpiş edilen zamlardan mütevellittir.

b) Sanat okulları ücret ve genel giderleri:

1947 yılı için teklif edilen ödenek 1946 yılı tahsisatından 130 719 lira fazladır. Fazlalık personel ücretlerine yapılması derpiş edilen zamlardan mütevellittir. (B) cetvelinin 4 ncü bölümünün 3 ncü maddesinde sanat okulu geliri olarak 90 000 lira gelir tahmin edilmiştir.

c) Pansiyonlar ve ilk okullar genel giderleri:

İdarece açılan ilk okul ve pansiyonlarda, vazife gördükleri yerlerde okul bulunmayan personelin çocuklarıyla vazife başında kazaya uğriyarak ölen personelin çocukları okutulmaktadır. Halen pansiyonlarda 225 öğrenci barınmakta ve yatılı ilk okullarda da 240 öğrenci okumaktadır. 1947 yılında Diyarbakır'da 100 öğrenci için yatılı bir ilk okul açılması karara alınmış ve ödeneği de teklif edilmiş bulunmaktadır. Teklif edilen ödenek geçen yıl ödeneğinden 125 668 lira fazladır. Bu fazlalık Diyarbakır'da açılacak okulun masrafiyle okul ve pansiyon personellerinin maaşlarına yapılması derpiş olunan zamlardan mütevellittir.

ç) Teknik üniversite ile teknik eleman yetiştiren başka okullarda okutulan idare öğrencilerinin giderleri:

Teknik üniversitede 39 yol servisi öğrencisi teknik okulda 32 yol ve bir cer servisi öğrencisi vardır. Öğrencilerin bir yıllık okutma masrafı Milli Eğitim Bakanlığınca tesbit edilmektedir. Tesbit edilen miktar üzerinden 1947 yılı için ödenek teklif edilmiştir. 1946 yılına göre öğrenci adedinde değişiklik yoktur. Teklif edilen miktar 1946 yılının ayıdır.

19. — Mahkeme giderleri, harçları ve serbest avukat ücretleri:

1947 yılı için teklif edilen	1946 yılı için kabul olunan	1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı	1946 yılına göre Artış	Eksiliş
70 000	60 000	45 901	10 000	

1946 yılı sekiz aylık sarfiyatına göre 60 000 lira yıllık ödeneğin kâfi gelmiyeceği anlaşıldığından 1947 yılı için 10 000 lira fazla ödenek teklif edilmiştir.

20. — Eski yıllar borçları:

1947 yılı için teklif edilen	1946 yılı için kabul olunan	1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı	1946 yılına göre Artış	Eksiliş
50 000	50 000	50 000	111 136	

1946 yılı bütçesiyle kabul edilen ödeneğe yıl içinde 75 000 lira eklenmiştir. 1946 sekiz aylık sarfiyatı 111 136 liradır. Yapılan tetkik neticesinde 1947 yılı için 50 000 liranın kâfi geleceği anlaşıldığından bu miktar üzerinden teklif edilmiştir.

21. — 1715 sayılı kanunun 8 nci maddesi gereğince Cumhuriyet Merkez Bankasına verilecek kâğıt para amortismanı karşılığı:

1947 yılı için teklif edilen	1946 yılı için kabul olunan	1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı	1946 yılına göre Artış	Eksiliş
1 581 683	1 324 467	662 233	257 216	

1947 yılı bütçe giderler kısmı tutarı olan 159 750 000 liradan bu bölüm için ayrılan miktar çıkarıldıktan sonra bakiyesini teşkil eden 158 168 317 lira üzerinden % 1 hesabiyle ödenek teklif edilmiştir.

22. — Demiryolları spor kurumlarına yardım:

1947 yılı için teklif edilen	1946 yılı için kabul olunan	1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı	1946 yılına göre Artış	Eksiliş
1	15 000			14 999

1946 yılında bu maddeden tediye yapılmamıştır. 1947 yılı için bölümün muhafazasını teminen 1 lira ödenek teklif edilmektedir. İdarede çalışan gençleri bir araya toplayan bedenî ve ahlaki inkişaflarına hizmet ettiğinde şüphe bulunmayan İdarenin spor kurumları maddi yardıma muhtaç işler bu yardımın esirgenmemesi muvafık olur kanaatindeyim.

23. — Demiryolları dergisine yardım :

1947 yılı için teklif edilen	1946 yılı için kabul olunan	1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı	1946 yılına göre	
			Artış	Eksiliş
5 000	5 000			

İdare personelinin meslekî bilgilerinin artırılmasına yardım bakımından bu derginin yayınlanması faydalıdır. Teklif edilen ödenekle derpiş olunan yardım yerindedir.

24. — İş yerlerinde çalışan işçi ve hizmetlilerin iş kazalarıyla meslek hastalıkları ve analık sigortaları karşılığı :

1947 yılı için teklif edilen	1946 yılı için kabul olunan	1946 yılı sekiz aylık sarfiyatı	1946 yılına göre	
			Artış	Eksiliş
750 000	655 458	47 355	94 542	

1946 yılı altı aylık ödeneği 655 458 liraya mukabil 1947 yılı için 750 000 lira teklif edilmiştir.

Fark primlerde yapılan indirmeden mütevellittir.

Malî durum

1945 yılı blâncosunun tetkikından idarenin sermayesinin aşağıdaki hesaplardan teşekkül etmekte olduğu anlaşılmaktadır.

Sermaye	627 189 331. 81
İtfa sermayesi	73 812 437. 47
Tecdit sermayesi	34 961 409. 37
	<hr/>
	735 963 178. 65

Sermaye hesabı :

1. — Sermaye hesabının karşılığını teşkil eden tesisat hesaplarında inşa edilen hatlar inşa bedelleriyle mukayyettir. Bu hatların uzunluğu 3377 kilometredir.

2. — Satılmalan hatlar alış bedelleriyle bu hesaba kaydedilmiştir. Bu hatların uzunluğu 2855 kilometredir.

3. — Bu hesapta ayrıca 297 kilometrelik Erzurum - Sarıkamış ve 581 kilometrelik Bağdat hattı bedelleri bulunmaktadır.

İtfa sermayesi :

Sermaye hesabında her sene görünen miktar üzerinden kanun gereğince % 1 nispetinde ayrılmaktadır.

Tecdit sermayesi :

Sabit tesisat, muharrrik ve müteharrrik edevat, ve demirbaş eşya hesapları bakiyeleri üzerinden tesbit edilen nispetler dâhilinde yapılan amortismanları tutarını göstermektedir. (Amortisman payının müfredat kıymetleri üzerinden ayrılması icabeder).

1945 yılı nihayetinde 34 961 409,37 lira bakiye göstermektedir.

1939 yılından 1945 yılı nihayetine kadar 27 655 574,30 lira teedit sermayesi ayrılmış ve aynı müddet zarfında bu hesaptan 11 990 788,01 lira sarfiyat yapılmıştır. Son yedi yıl zarfında sarfiyat çıktıktan sonra bu hesaba yapılan ilâve 15 664 786,29 liradır.

İmtiyazlı şirketler için itfa sermayesi yanında böyle bir teedit sermayesi ayırmak zaruridir. Bu hesap idarenin kuruluş durumuna göre mükerrer amortisman olarak görünmektedir. Ancak aktifteki kıymetler blâncolarda evalüe edilmeyerek maliyet bedelleriyle mukayyet bulunduğuna ve bilhassa edevatın aynı kıymetlerle yenilenmesi imkânı kalmadığına göre bu hesapta mukayyet mebalîği fevkalâde ihtiyat akçesi mahiyetinde görmek mümkündür.

1945 yılı nihayetinde idarenin maddei varlığını gösteren başlıca hesaplar şunlardır:

Sabit kıymetler	534 720 078	90
Muharrik ve müteharrik edevat	75 895 266	62
Demirbaş	16 573 986	29
Stok malzeme	36 250 544	36
	<hr/>	<hr/>
	663 439 876	17

(Yapılmakta olan işlerin 1945 yılı sonuna göre sarfiyat bakiyesini gösteren 1 401 486,10 lira bu hesaba dâhil edilmemiştir).

Yukarıdaki yekûnun ifade ettiği varlığı teşkil eden sabit tesisler, edevat, demirbaş ve malzeme maliyet kıymetleri üzerinden mukayyet bulunmaktadır.

İhtiyatlı bir hesapla mevcudun bugünkü kıymeti yekûnun 2,5 misliyle ifade edilebilir.

Kâr ve zarar hesabı : 1945 yılı sonunda geçmiş yıllar zararlarıyla beraber idarenin zararı 62 674 434,03 lirayı bulmaktadır. (Bu miktar henüz katî değildir).

1939 dan itibaren zarar hesabının seyri aşağıda gösterilmiştir:

1939	39 855 000
1940	36 916 000
1941	30 346 000
1942	43 526 000
1943	46 343 000
1944	63 028 000
1945	62 674 000

(Bu rakam katî değildir). Maamafi tahakkuk eden zararlar tamamen işletmeden mütevellit değildir.

Zarar hesabının tetkikinde satın alınan demiryol ve limanların idare bütçesinden ödenen taksitlerle teedit ve itfa sermayeleri hakkında tatbik edilen sistemin de gözönünde tutulması ve keza işletme bütçesiyle temin edilen servet tezyitlerinde hesaba katılması lâzımdır.

Demiryollarımızın yapı, tesis, genişleme ve taşıma bakımından ihtiyacını tesbit eden bir programı İdarece hazırlanmıştır. Bu programa göre yapılacak işler üç kısma ayrılmıştır.

	Tutarı Lira
I - Derecede yapılması lâzımgelen işler	316 927 172
II - » » » »	209 070 400
III - » » » »	46 606 250
	<hr/>
	572 603 822

Yukarıda tesbit edilen miktar yeni fiyatlara göre tesbit edilmiş bulunmaktadır. Bu programın senelere taksim edilmek suretiyle tatbiki, Demiryollarımıza geniş bir inkişaf sağlayacaktır.

Tarifeler

Tatbik edilmekte bulunan tarifeler memleketteki eşya ve hizmet fiyatlarının artışına nazaran çok geride kalmıştır. Son yıllarda işletme hizmetleri maliyetinin % 140 artmasına rağmen harbden evveline nazaran yolcu nakliyat tarifesi % 54, eşya nakliyat tarifesi % 72 ye artmış bulunmaktadır.

İdarenin umumi varidatının % 64 ünü teşkilden seyriseri ve seyrihafif nakliyat tarifelerinin bugünkü eşya kıymetleri yönünden esaslı bir revizyona tâbi tutulması muvafık olur.

Mevzuat bahsinde de işaret edildiği gibi Devlet Demiryolları Tarife Kanununun biranevvel hazırlanması, tarifelerin düzenlenmesi bakımından zaruridir.

Muhasebe teşkilâtı

Devlet Demiryollarında halen tatbik edilmekte olan muhasebe sisteminin, bu idarenin kuruluş ve işleyiş tarzının icaplarına kâfi gelmediği kanaati hasıl olmuştur.

Demiryolları işletmelerinin teferuatlı ve girift hizmetlerini ve bu hizmetlerin icabettirdiği giderleri, mütenevvi hasılatını tesbit ve kontrol bakımından dökümana dayanır, iyi tasnif edilmiş, maliyet gösterir, günü gününe işler bir muhasebe sistemine ihtiyaç vardır. İşletmenin kuruluşu yirmi beş yılı geçmektedir. Köklü bir muhasebe teşkilâtı kurmak için bu müddet kâfi bir tecrübe devresi sayılabilir, kaldı ki bir çok memleketlerde tatbik edilen esaslı usuller mevcuttur. İşi kavriyan bir muhasebe sisteminin demiryolları işletmeleri için iktisadi ehemmiyeti büyüktür.

Edindiğim intiba şudur ki, bugün İdarede çalışan elemanlarla böyle bir sistem kurulabilir ve yürütülür.

Halen tatbik edilen Umumi Muhasebe kanunu hükümleri yerine İdarenin İktisadi Devlet teşekkülleri rejimine tâbi tutularak malî muhtariyetinin sağlanması faydalı olur kanaatındayım.

Personel

İdarenin 1947 yılı bütçesinde ücret, gündelik olarak teklif edilen gider yakûnu 64 707 060 liradır. (Muvakkat amele dâhil değildir.) Teklif edilen ödeneklere göre bu kadro başlıca dört kısma ayrılmaktadır.

— Ücret tertibi - masraf tertibi - masraf tertibi (işçi kadrosu) —

— Trabzon - İran yolu —

Bu tertiplerin rakamla ifadesi:

	<u>Aded</u>	<u>Kadro aylık tutarı</u>	<u>Yıllık kadro tutarı</u>
Ücret tertibi	16098	2 746 596 lira X 12	32 959 152 lira
Masraf tertibi	1499	294 189 » X 12	3 530 268 »
Masraf tertibi - işçi kadrosu -	17106	2 334 854 » X 12	28 018 248 »
Trabzon - İran yolu kadrosu	97	16 616 » X 12	199 392 »
	<u>34800</u>	<u>5 392 255</u> lira 12	<u>64 707 060</u> »

Devlet Demiryollarımızda kilometreye isabet eden personel miktarı:

1938	2.56
1939/940	2.79
1940/941	3.13
1941/942	3.45
1942/943	3.77
1943/944	4.32
1944/945	4.55
1945 yedi aylık	4.61

1938 yılına nazaran yol personeline % 92, hareket ve cer personeline % 75 artış vardır. Yine 1938 yılında 13 500 000 tren 4 700 000 000 ham tonkilometre yapılmış olmasına mukabil bu trafik her sene yükselerek 1947 yılında 22 000 000 tren ve 8 500 000 000 ham tonkilometreye yük-selmiştir. İş hacminin genişlemesine göre personel artış nispetlerinde fazlalık yoktur.

Diğer muhtelif memleketlerin 1938 yılındaki kilometreye isabet eden personel miktarı;

Almanya	11.91	
Belçika	13.50	
Bulgaristan	5.23	X
Çekoslovakya	11.37	
Fransa	11.09	
İtalya	7.86	
Lehistan	8.43	
Macaristan	5.82	
Romanya	5.40	X
Suriye	1.75	
Yugoslavya	7.22	X
Yunanistan	4.02	X

Bu nispetlerin mukayesesinde demiryollarımızın hususi durumunu gözönünde bulundurarak X işaretli memleketler personel nispetleriyle karşılaştırmak muvafık olur.

Personelin idareye bağlılığını sağlamak için hizmetliler iyiliğine idarece bütün imkânlar kul-lanılmaktadır.

İdarece yapılan bellibaşlı yardımlar şunlardır:

1. — Doğum yardımı;
- 2.— Sağlık yardımı;
3. — Okutma yardımı - memur ve hizmetlilerin çocuklarını okutmak üzere açılan ilk mektep ve pansiyonlar -
4. — Emekli sandığı;
5. — Ölüm yardımı.

2454 sayılı kanun gereğince verilecek emekli keseneği ile mâlûliyet karşılığı 2 200 000 lira dı-şında yukarıdaki yardımlar için 1947 yılı bütçesinde teklif edilen ödenek toplamı 2 297 992 lira tut-maktadır.

Nizamnamesi gereğince faal personele verilmekte olan lojman, yapılan yardımlar arasında sayıl-mağa değer mahiyettedir.

Eleman yetiştirme bakımından idarece girifilen teŧebbüsler takdire ŧayandır.

Bu yolda girifilmiŧ bulunan teŧebbüsler ŧunlardır:

1. — 354 öğrenci tahsil görmekte olduğu Demiryol Meslek Okulu;
2. — 400 öğrencinin tahsil görmekte olduğu Sanat okulları;
3. — Teknik üniversitede okutulan 39 öğrenci;
4. — Teknik okulda okutulan 33 öğrenci;
5. — Tahsil ve staj için yabancı memleketlere gönderilen 110 öğrenci.

Yukarıdaki teŧebbüsler için 1947 yılı bütçesinde 1 500 107 lira ödenek teklif edilmiŧtir.

Bunlardan gayri hareket, cer ve yol personeli için kurslar açılmıŧtır.

Mevzuat

Demiryolculuğumuzun baŧlangıcında meriyete girmiŧ bulunan Teŧkilât Kanunu idarenin bugünkü bünyesine uygun değildir. Günün ihtiyaçlarınıkarŧılamaktan uzaktır.

Tarife Kanunumuzun bulunmaması büyük bir boşluk teŧkil etmektedir.

Halkla idarenin karŧılıklı durumunu tesbit eden (Demiryolları İŧletme Kanunu) tasarısı yetkili bir heyet tarafından esaslı etüdlerden sonra hazırlanmıŧtır. Bu tasarının kesbi kanuniyet etmesi demiryolculuğumuzda heran hissedilen büyük bir eksikliği dolduracaktır.

Bütçe tetkikatım sırasında Devlet Demiryolları ve Limanları İŧletme Genel Müdürlüğünün bugünkü durumunu belirtmeğe çalıŧtım.

Tetkikinize arzolunan idarenin 1947 yılı bütçesinin tam bir tasarruf zihniyetiyle hazırlanmıŧ olduğu kanaatındayım.

İdarenin malzeme yönünden sıkıntılı bir durumda bulunmasına rağmen yurt ölçüsünde deruhte ettikleri görevi baŧarmak için yılmadan uğraŧan idare mensuplarının bilgili ve gayretli çalıŧmalarını övmeği borç sayarım.

Saygılarımla.

İzmir Milletvekili

Sedat Dikmen

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/19
Karar No. 18

10 . XII . 1946

Yüksek Başkanlığa

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü'nün 1947 yazılı bütçesi hakkında Başbakanlığın 30 . IX . 1946 tarihli ve 6/2311 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Komisyonumuza havale buyurulmakla Ulaştırma Bakanı Şükrü Koçak, Genel Müdür Yardımcısı ve Maliye Bakanlığı adına Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürü hazır oldukları halde incelenip görüldü.

Komisyon raportörü tarafından verilen rapor incelendikten ve hazır bulunan üyelerle Milletvekillerinin düşüncelerini dinledikten sonra, Ulaştırma Bakanı işletmenin bugünkü durumu, bundan sonraki çalışma programları üzerinde aydınlatıcı izahlarda bulundu.

İkinci dünya harbi sırasında, gerek ihtiyacın genişlemesi, gerek denizyollarının kısmen kapalı kalması yüzünden artan taşıma işlerinin muharirk ve müteharik vasıtalarla malzeme stoklarına tesirleri ve bu arada dışarıdan getirmeğe mecbur olduğumuz vasita ve malzemenin tedarik edilememesi, demiryolları işletmemizin çeşitli işlerinde güçlükler meydana getirmiş bulunmaktadır.

Harbin Avrupa'da sona ermesi üzerine; muharirk ve müteharik vasıtalarla, ray ve başka malzeme satın alınması ve mevcut bazı atelyelerin genişletilmesi ve noksanlarının ikmali ve bazı yeni atelyeler tesisi için yapılan teşebbüslerin kısmen müspet neticelere vardığı ve bu yolda çalışmalara devam olunduğu anlaşılmaktadır. İdarenin bu yoldaki çalışmaları için bütçeye konulan ödeneklerden başka 4515 ve 4903 sayılı kanunlarla, haiz olduğu 160 milyon liralık yüklenme yetkisine dayanarak geçen yıl ile bu yıl içindeki dokuz milyon küsur liralık ödemedi ayrı olarak 78,5 milyon liralık bir yüklenme programı hazırlandığı öğrenilmiştir.

Bu çalışmaların, demiryolları taşıma işlerinde acele ihtiyaçlardan bulunan muharrik ve müteharrik vasıtalarla çeşitli malzemenin tedarikini, her türlü yedek malzemenin memleket

dâhilinde imalini, tamir işlerinin kısa bir zamanda başarılmasını sağlayacak surette atelyelerin kuruluşunu ve yolların üst yapımı ile emniyet tesisatı işlerinin tamamlanmasını hedef tuttuğu anlaşılmaktadır.

Memleketin ekonomik durumunda en müessir âmillerin başında gelen ulaştırma işlerinin biranevvel halkın ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir düzene konmasının, memleketin en önemli işlerinden biri sayılacak değer taşıdığı şüphesizdir.

Genel Müdürlüğün gider bütçesi, 1946 yılına göre (25 978 818) lira fazlasıyla, (159 750 00) lira olarak tesbit edilmiştir.

Gider bütçesinde geçen yıla nazaran görülen fazlalığın yedi milyon küsur lirası aylıklara, Devlet memurlarına yapılacak zamlar derecesinde bir zam yapılmasını sağlayabilmek üzere bütçenin birinci kısmını teşkil eden (Özlük giderler) de, onsekiz milyon küsur lirası da üçüncü kısmını teşkil eden (İdare hizmetleri) ne ve mütebakisi diğer kısımlardadır.

Bütçenin üçüncü kısmı ödeneklerinin büyük miktarı, işletmenin bakım ve yenileme işlerindeki ihtiyaçlarının gerektirdiği masraflardan bu yıl karşılanabilecek kısmını teşkil eder.

Genel Müdürlüğün gelir bütçesi, geçen yıla nazaran (21 978 800) lira fazlasıyla, (155 750 000) lira olarak tahmin edilmiştir. Gider toplamına göre bütçede (4 000 000) liralık bir açık mevcuttur.

İşletme kadrolarında bu yıl geniş bir daraltma yapılarak onbir milyon liraya yakın bir tasarruf, tarifelerde yapılan değişmeler neticesinde ondokuz milyon liraya yakın bir artış ve ayrıca ithal edilecek mallardan gümrüklere alınacak kur fiyatlarından üç milyon liralık bir gelir sağlanmış bulunmaktadır.

Bütçenin gider ve gelir cetvelerindeki bölümler hakkında, raportörün Komisyona verdiği rapordaki geniş izahlar ve Komisyon huzurunda Bakan tarafından yapılan açıklamalar yerinde

görüldük, gider ve gelir cetvelleri, aynen kabul edilmiştir.

Bütçe Kanunu tasarısının 8 nci maddesinin bazı fıkraları, Muhasebei Umumiye Kanunu hükümleriyle temin edilmiş olduğu ve diğer fıkralarının da Teşkilât kanununda yer alması icabeden hükümlerden bulunduğu düşünülerek, bu madde tasarıdan çıkarılmış, altıncı maddesi vuzuhu temin için ifade değişikliği ile ve diğer maddeleri de aynen kabul olunmuştur.

Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
Edirne	Diyarbakır	İzmir
<i>M. N. Gündüzalp</i>	<i>C. Ekin</i>	<i>M. Birsal</i>

Kâtip	Afyon K.	Ankara
Ankara	<i>M. Aşkar</i>	<i>N. C. Akkerman</i>
<i>F. Öymen</i>	Balıkesir	Bursa
Ankara	<i>E. Altan</i>	<i>F. Bük</i>
<i>C. Gölet</i>	Diyarbakır	Diyarbakır
Çorum	<i>V. Dicleli</i>	<i>Ş. Uluğ</i>
<i>İ. Eker</i>	İzmir	Kastamonu
Eskişehir	<i>S. Dikmen</i>	<i>M. Akalın</i>
Muhalifim.	Kütahya	Mardin
<i>A. Potuoğlu</i>	<i>Dr. A. İ. Gürsoy</i>	<i>R. Erten</i>
Kırşehir	Samsun	Yorgad.
<i>Ş. Torgut</i>	<i>M. A. Yörüker</i>	<i>S. İçöz</i>
Niğde		
<i>K. Gürsoy</i>		

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1947 yılı Bütçe Kanunu tasarısı

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

MADDE 1. — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1947 yılı giderleri için bağlı «A» işaretli cetvelde gösterildiği üzere 159 750 000 lira ödenek verilmiştir.

MADDE 2. — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1947 yılı giderlerine karşılık olan gelirler, bağlı «B» işaretli cetvelde gösterildiği üzere 155 750 000 lira olarak tahmin edilmiştir.

MADDE 3. — Açık olan 4 000 000 lira, 24 Ocak 1944 tarihli ve 4516 sayılı kanuna dayanılarak çıkarılacak bonolar hasılı ile kapatılır.

MADDE 4. — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün daimi memur ve hizmetlileriyle taşıt kadroları bağlı «C» işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 5. — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü tarafından işletilmekte olan demiryolları ile başka motörlü taşıtların, liman, iskele ve maden ocaklarının gelirlerinden her birinin dayandığı hükümler bağlı «D» işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 6. — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 2847 ve 3173 sayılı kanunları dışında çalıştıracağı hizmetlilerin kadroları ilişik «E» işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 7. — Para işlerinin yürütülmesi ve (2 500 000) liraya kadar kömür, (7 000 000) liraya kadar gereç stoku yapılması için Genel Müdürlük (10 000 000) liraya kadar kısa süreli istikrazlar yapmağa ve Bankalarda hesaplar açtırmağa yetkilidir.

MADDE 8. — Aşağıdaki fıkralarda yazılı giderlerden herbiri için konulan ödenek yetmediği takdirde harcanması gerekli görülecek miktarı ödemeğe Genel Müdürlük yetkilidir. Yıl sonunda çıkacak ödenek farkları kesin hesapta gösterilir.

A) Yükleme ve boşaltma, ücret ve giderleri,

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

MADDE 1. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 2847 ve 3173 sayılı kanunları dışında çalıştıracağı geçici hizmetlilerin kadroları ilişik «E» işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 7. — Aynıyle kabul edilmiştir.

Hü.

B. K.

- B) Mahkeme harçları,
C) Semplon ekspresi açığından Türkiye payı,
D) Geri verilecek paralar ve kesenekler,
E) Gelir getiren mülklerin resim ve vergileri.

MADDE 9. — Genel Müdürlük hesabına Teknik Üniversite ve Teknik eleman yetiştiren diğer okullarda tahsilde bulunan öğrenci sayısına göre hesabedilecek gider miktarı bu kanuna bağlı (A) işaretli cetvelin 18 nci bölümünün 4 ncu maddesindeki ödenekten ayrılarak bir taraftan 1947 yılı Bütçe Kanununa bağlı (B) işaretli cetvelde gelir ve diğer taraftan Millî Eğitim Bakanlığı bütçesindeki ilgili ter- tiplere ödenek olarak konulur.

MADDE 10. — Askerlik ödevini demiryolu sınıfında yapmak üzere silâh altına alınıp ta- lim devresini ikmâl ettikten sonra Genel Mü- dürlük emrinde çalışmasına izin verilen erlere, boş kadrolarda çalıştırılmaları halinde yüz elli kuruşu geçmemek üzere kadro karşılıklarından gündelik verilebilir.

MADDE 11. — Bu kanun 1 Ocak 1947 tari- hinde yürürlüğe girer.

MADDE 12. — Bu kanunu Maliye ve Ulaş- tırma Bakanları yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı
<i>R. Peker</i>	Başbakan yardımcısı
	<i>M. Ökmen</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
<i>M. A. Renda</i>	<i>Ş. Devrin</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>C. C. Toydemir</i>	<i>Ş. Sökmensüer</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>H. Saka</i>	<i>H. N. Keşmir</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>R. Ş. Sirer</i>	<i>C. K. İncedayı</i>
Ekonomi Bakanı	Sağlık ve Sosyal Y. Bakanı
<i>T. B. Balta</i>	<i>Dr. B. Uz</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>T. Çoşkan</i>	<i>F. Kurdoğlu</i>
Ulaştırma Bakanı	Ticaret Bakanı
<i>Ş. Koçak</i>	<i>A. İnan</i>
Çalışma Bakanı	
<i>Dr. S. Irmak</i>	

MADDE 8. — Hükümetin 9 ncu madesi ay- niyle kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Hükümetin 10 ncu maddesi ayniyle kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Hükümetin 11 nci maddesi ayniyle kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Hükümetin 12 nci maddesi ayniyle kabul edilmiştir.

A - CETVELİ

B.	M.	Ödenegin çeşidi	1946	1947 yılı için	
			yılı ödenegi Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
<i>Birinci kısım - Özlük giderler</i>					
1 - Aylıklar ve ücretler					
1		Ücret ve gündelikler			
1		Daimî memur ve hizmetliler	22 888 041	32 976 078	32 976 078
2		Geçici tazminat	562 176	558 000	558 000
3		Geçici memur ve hizmetliler	45 000	45 000	45 000
4		2847 ve 3173 sayılı kanunlara bağlı olmıyan hizmetliler	59 220	74 520	74 520
Bölüm toplamı			23 554 437	33 653 598	33 653 598
2		Emekli, dul ve yetim aylıkları	2 500	2 500	2 500
II - Başka haklar					
3		Çeşitli yardımlar			
1		4178 ve 4620 sayılı kanunlar gereğince ödenecek çocuk zam- ları	4 158 480	6 972 000	6 972 000
2		4178 sayılı kanun gereğince ödenecek yakacak zammı	147 900	163 850	163 850
3		Doğum yardımı	350 000	400 000	400 000
4		Ölüm yardımı	60 000	50 000	50 000
0		Aynı yardım	6 237 720	0	0
5		Sağlık yardımı (İlâçlar, sağlık imdat kutuları giderleri, memur ve hizmetli- lerle ailelerine sıhhi yardım, cenaze, sıhhi gereç, taşıt, sıhhi tedbirler giderleri, dışarda te- davi edilecekler için uzman doktorlara ve idarenin doktor ve dış tabibi bulunmıyan yer- lerdeki doktor ve dış tabiple- rine verilecek tedavi ücretle- riyle idare hastanelerinin bü- tün giderleri, başka kurumlar- da tedavi ve lâboratuvar mua- yene ve tahlil ücretleri)	1 100 000	1 417 000	1 417 000

B.	M.	Ödenenin çeşidi	1946	1947 yılı için	
			yılı ödenegi Lira	Hükümetçe isteneni Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
	6	2454 sayılı kanun gereğince verilecek emekli keseneği ile mâlûliyet karşılığı	1 500 000	2 200 000	2 200 000
	7	Memur ve hizmetlilerin giyecek ve işçilerin tulum bedeli	1 773 056	1 773 056	1 773 056
		Bölüm toplamı	15 327 156	12 975 906	12 975 906
4		Tazminat, ödenek ve tâli ücretler			
	1	2847 sayılı kanunun 9 ncu maddesi gereğince verilecek tazminat, ödenek ve tâli ücretler	1 562 000	1 562 000	1 562 000
	2	İdare hizmetinden çıkarılanlara ve kazaya uğrayanlara veya ailelerine tüzük gereğince verilecek tazminat	20 000	20 000	20 000
		Bölüm toplamı	1 582 000	1 582 000	1 582 000
5		İkramiyeler			
	1	Memur ve hizmetlilere verilecek ikramiye	480 000	100 000	100 000
	2	Kömür tasarruf ikramiyesi	20 000	20 000	20 000
		Bölüm toplamı	500 000	120 000	120 000
		Birinci kısım toplamı	40 966 093	48 334 004	48 334 004

İkinci kısım - Yönetim giderleri

I - Hizmete ilişkin olanlar

6		Çeşitli giderler			
	1	Öteberi giderleri (Misafir kabul giderleri ile İdareye bağlı olmyanlardan Demiryolları için yararlıkları görülenlere verilecek mükâfat dâhil)	170 000	150 000	150 000
	2	Düşünülmeyen giderler	5 000	5 000	5 000

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1946	1947 yılı için	
			yılı ödeniği Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
	3	Temsil giderleri	5 000	1 500	1 500
	4	Binalar kira karşılığı	25 000	25 000	25 000
	5	Pasif korunma giderleri	1	1	1
	6	Faiz, acyo ve akçe farkları	395 000	395 000	395 000
	7	Sigorta ücret ve sermayesi	240 000	240 000	240 000
	8	Uluslararası Demiryolları Ku- rum ve Kongrelerine katılma giderleri	30 000	60 000	60 000
	9	İlân ücretleri	8 500	12 000	12 000
		Bölüm toplamı	878 501	888 501	888 501
7		Posta, telgraf ve telefon ücret ve giderleri			
	1	Posta ve telgraf ücretleri	13 626	11 621	11 621
	2	Telefon ve başka haberleşme ücret ve giderleri	150 000	110 000	110 000
		Bölüm toplamı	163 626	121 621	121 621
8		Yoluklar			
	1	Sürekli görev yolluğu	34 000	58 000	58 000
	2	Geçici görev yolluğu	200 000	285 000	285 000
	3	Devir ve teftiş yolluğu	280 650	340 000	340 000
	4	Yabancı memleketler yolluğu	100 000	100 000	100 000
		Bölüm toplamı	614 650	783 000	783 000
		İkinci kısım toplamı	1 656 777	1 793 122	1 793 122

*Üçüncü kısım - İdare hizmet-
leri*

I - Sürekli olanlar

9		İşletme, bakım ve yenileme gi- derleri			
	1	Binaların, muharrik ve müte- harrik edevatın aydınlatma, ısıtma, yakacak, yağ ve başka müstehlek maddeler giderleri	24 662 000	24 062 815	24 062 815

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1946	1947 yılı için	
			yılı ödenegi Lira	Hükümetçe isteneni Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
	2	Demirbaş eşyanın bakımı ve yenilenmesi	139 200	151 650	151 650
	3	Üst yapının bakımı ve yenilenmesi	16 573 000	18 472 329	18 472 329
	4	Binaların ve başka tesislerin bakımı ve yenilenmesi (Elektrikli ve elektriksiz işaretleler dâhil)	4 120 000	4 690 056	4 690 056
	5	Muharrrik ve müteharrik edevatın bakımı ve yenilenmesi	18 000 000	23 534 970	23 534 970
	6	Bütün deniz taşıtlarının bakımı ve yenilenmesi	660 000	795 730	795 730
	7	Liman ve rıhtım ve tesislerinin bakımı ve yenilenmesi (Liman, rıhtım, iskele, duba, istekatlar, silolar, mihaniki tesisler, yağ ve başka müstehlek-gereçler)	500 000	430 000	430 000
	8	Fidanlıklar ve tarım işleri ücret ve giderleri	300 000	300 000	300 000
	9	Bilet Basımevi ücret, günedlik ve giderleri	24 000	29 427	29 427
	10	Basılı kâğıt, kırtasiye ve dergi karşılığı	750 000	750 000	750 000
		Bölüm toplamı	65 728 200	73 216 977	73 216 977
10		Yükleme ve boşaltma ücret ve giderleri	3 100 000	3 100 000	3 100 000
11		Yeni yapılar ve servet çoğaltmaları			
	1	Çeşitli demirbaşlar çoğaltılması	933 150	933 150	933 150
	2	Türlü yeni yapılar, tesisler karşılıklarıyla arazi ve mülk satınalma ve kamulaştırma bedelleri (Fidanlıklar dâhil)	1 950 000	3 400 000	3 400 000
		Bölüm toplamı	2 883 150	4 333 150	4 333 150

B.	M.	Ödenenin çeşidi	1946	1947 yılı için	
			yılı ödenegi Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
12		Yabancı Demiryolları ile olan münasebetlerden doğan giderler			
	1	Transit vagonlarının tatil, tazmin ve onarma ücreti ve kiralanacak vagon ve lokomotiflerle deniz taşıtlarının kira ve onarma karşılık ve giderleri	1 605 000	1 015 000	1 015 000
	2	Semplon ekspresi açığının Türkiye payı	1	1	1
	3	Komşu Demiryollarına verilen rödövanlar	8 000	12 000	12 000
	4	Demiryolları Birlikleri ve takas büroları yönetim ve temsil giderleri	50 000	35 000	35 000
		Bölüm toplamı	1 663 001	1 062 001	1 062 001
13		Hertürlü vergiler, maddi ödevler ve zarar ve ziyan tazminatı			
	1	Gelir getiren mülklerin resim ve vergileri	10 000	10 000	10 000
	2	Kazalar neticesinde husule gelen her türlü zarar ve ziyan karşılıkları ile ölenlerin varislerine, mâlûl kalanlara, gerek taşıma sırasında ve gerekse emanet odalarına verildikten sonra hasar ve ziyaa uğrayan eşya sahiplerine verilecek tazminat	165 000	165 000	165 000
	3	Geri verilecek paralar ve kesenek	18 000	18 000	18 000
		Bölüm toplamı	193 000	193 000	193 000
14		Trabzon - İran otobüs ve kamyon işletmesi giderleri			
	1	Ücret ve gündelikler	126 867	196 605	196 605
	2	Başka genel giderler	242 679	492 538	492 538
		Bölüm toplamı	369 546	689 143	689 143

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1946 yılı ödenęi Lira	1947 yılı için Hükümetçe istenen Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
II - Geçici olanlar					
15		Satınalınan demiryol ve limanların senelik faiz ve itfa karşılıkları ve başka giderleri	4 450 000	9 700 000	9 700 000
16		Kanunları gereğince girişilen yüklenmeler karşılıkları			
	1	3247 ve 3319 sayılı kanunlar gereğince satın alınacak muharririk ve müteharrik edevat karşılığı ile gümrük resmi ve başka giderleri	1	1	1
	2	3980 sayılı kanun gereğince satın alınacak muharririk ve müteharrik edevat karşılığı ile başka giderleri	1	1	1
	3	3525 sayılı kanunla tasdik olunan 10 milyon sterlinlik krediden idarece kullanılan kısmın itfa ve faiz karşılığı	1 000 000	456 000	456 000
	4	4515 ve 4903 sayılı kanunlar gereğince girişilecek yüklenmeler karşılığı, bonoların itfa ve faiz karşılığı ile gümrük resmi, muamele vergisi ve başka giderleri	8 000 000	12 000 000	12 000 000
Bölüm toplamı			9 000 002	12 456 002	12 456 002
III - Çeşitli olanlar					
17		Yabancı uzmanlar ile yabancı memleketlere gönderilecek öğrenci giderleri			
	1	Yabancı uzmanlar ücretleri	29 900	33 200	33 200
	2	Tahsil ve staj için yabancı memleketlere gönderilecek öğrencilerin ücretleri, tahsil, tedavi ve başka giderleri	266 480	709 500	709 500
Bölüm toplamı			296 380	742 700	742 700

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1946 yılı ödenęi Lira	1947 yılı için Hükümetçe istenen Lira	Komisyonca katul edilen Lira
18		Öğretim giderleri			
	1	Demiryol Meslek Okulu ücret ve genel giderleri (Öğrencilerin harçlıkları dâhil, demirbaş ve döşeme hariç)	349 896	411 618	411 618
	2	Sanat Okulları ücret ve genel giderleri	585 053	715 772	715 772
	3	Pansiyonlar ve İlkokullar ücret ve genel giderleri (Okul bulunmayan yerlerdeki memur ve hizmetlilerin ve bunlardan vazife başında kazaya uğrayarak ölenlerin iâsesi ile ödevli oldukları çocuklarının tahsillerini temin için açılan pansiyonlar ve ilkokulların bütün giderleri)	345 324	470 992	470 992
	4	Teknik Üniversite ile Teknik elemanlar yetiştiren başka okullarda okutulan idare öğrencilerinin giderleri	74 835	74 835	74 835
		Bölüm toplamı	1 355 108	1 673 217	1 673 217
19		Mahkeme giderleri, harçları ve serbest avukat ücretleri	60 000	70 000	70 000
		Üçüncü kısım toplamı	89 098 387	107 236 190	107 236 190
		<i>Dördüncü kısım - Borçlar</i>			
20		Eski yıllar borçları	50 000	50 000	50 000
21		1715 sayılı kanunun 8 nci maddesi gereğince Cumhuriyet Merkez Bankasına verilecek kâğıt para amortismanı karşılığı	1 324 467	1 581 683	1 581 683
		Dördüncü kısım toplamı	1 374 467	1 631 683	1 631 683

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1946	1947 yılı için	
			yılı ödenegi Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
<i>Beşinci kısım - Yardımlar</i>					
22		Demiryolları Spor Kurumlarına yardım	15 000	1	1
23		Demiryollar dergisine yardım	5 000	5 000	5 000
24		İş yerlerinde çalışan işçi ve hizmetlilerin iş kazalarıyla meslek hastalıkları ve analık sigortaları karşılığı	655 458	750 000	750 000
Beşinci kısım toplamı			675 458	755 001	755 001
KISIMLAR TOPLAMI					
Birinci kısım toplamı			40 966 093	48 334 004	48 334 004
İkinci kısım toplamı			1 656 777	1 793 122	1 793 122
Üçüncü kısım toplamı			89 098 387	107 236 190	107 236 190
Dördüncü kısım toplamı			1 374 467	1 631 683	1 631 683
Beşinci kısım toplamı			675 458	755 001	755 001
GENEL TOPLAM			133 771 182	159 750 000	159 750 000

B - CETVELİ

B.	M.	Gelirin çeşidi	1946	1947 yılı için	
			yılı tahminleri Lira	Hükümetçe tahmin edilen Lira	Komisyonca tahmin edilen Lira
1		Demiryolar işletme gelirleri			
	1.	Yölcü	42 340 000	42 000 000	42 000 000
	2.	Bagaj	1 030 000	800 000	800 000
	3.	Mesajeri	730 000	1 000 000	1 000 000
	4.	Seyriseri	8 140 000	9 000 000	9 000 000

B.	M.	Gelirin çeşidi	1946	1947 yılı için	
			yılı tahminleri Lira	Hükümetçe tahmin edilen Lira	Komisyonca tahmin edilen Lira
	5	Seyrihafif	70 290 000	90 000 000	90 000 000
	6	Muhtelif hasılât	4 115 000	2 400 000	2 400 000
		Bölüm toplamı	126 645 000	145 200 000	145 200 000
2		Limanlar ve İskeleler gelirleri			
	1	Haydarpaşa Liman ve Rıhtım gelirleri	3 085 000	2 500 000	2 500 000
	2	Derince Limanı gelirleri	193 000	100 000	100 000
	3	İskenderun Limanı gelirleri	377 000	500 000	500 000
	4	Mersin Limanı gelirleri	650 000	400 000	400 000
	5	Samsun Limanı gelirleri	410 000	800 000	800 000
	6	İskeleler gelirleri	480 000	500 000	500 000
		Bölüm toplamı	5 195 000	4 800 000	4 800 000
3		Sağlık tevkifatı	1 000 000	815 000	815 000
4		Türlü hasılât			
	1	Kullanılmaz duruma giren vagon, lokomotif ve hurda demirler satışı	30 000	50 000	50 000
	2	Pansiyonlar gelirleri	12 000	40 000	40 000
	3	Sanat Okulu gelirleri	86 000	90 000	90 000
	4	İdareye ilişkin binalardan alınacak kiralar	35 000	35 000	35 000
	5	Faiz ve akçe farkları	1 500	20 000	20 000
	6	Çeşitli hasılât	656 700	1 450 000	1 450 000
		Bölüm toplamı	821 200	1 685 000	1 685 000
5		Trabzon - İran otobüs ve kamyon işletmesi gelirleri	110 000	250 000	250 000
6		3/4636 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla onanan 658 sayılı Koordinasyon Kurulu kararı gereğince ithal mallarından alınacak prim	0	3 000 000	3 000 000
		GENEL TOPLAM	133 771 200	155 750 000	155 750 000

C - CETVELİ

Görevin çeşidi	Derece Sayı		Görevin çeşidi	Derece Sayı	
<i>Genel Müdürlük</i>					
Genel Müdür	1	1	Kalem âmiri	9	1
Genel Müdür yardımcısı	2	3	Kalem şefi	10	1
Müfettiş (İdare encümeni raportörü)	4	1	Masa şefi	11	1
Genel kâtip	5	1	S. II. Memur	13	2
Kâğıt ve dosya âmiri	8	1	Memur adayı	14	1
Kalem âmiri	9	3			
Kalem şefi	10	4	Toplam		9
Sayman	11	1	<i>Beden Terbiyesi Müdürlüğü</i>		
S. I. memur	12	2	Müfettiş (Müdür)	5	1
S. II. memur	13	3	Sınıf II. Müfettiş (Antrenör)	8	2
			Masa şefi	11	1
Toplam		20	Sınıf I. Memur (Eğitmen)	12	2
			Sınıf I. Memur	12	1
			Sınıf II. Memur	13	1
			Toplam		8
<i>Teftiş Heyeti</i>					
Teftiş Heyeti Başkanı	2	1	<i>Seferberlik Müdürlüğü</i>		
Teftiş Heyeti Başkan yardımcısı	4	1	Müfettiş	5	1
Müfettiş	5	1	Kalem âmiri	9	1
Başmüfettiş	6/1	6	Kalem şefi	10	1
Şube müdürü	6/1	1	Sınıf I. Memur	12	2
S. I. Müfettiş	6/2	7	Sınıf II. Memur	13	1
Şube Müdür yardımcısı	7	1			
S. II. Müfettiş	8	23	Toplam		6
Müfettiş yardımcısı	10	8	<i>İstatistik Şubesi</i>		
Sayman	11	3	Şube müdürü	6/1	1
Masa şefi	11	1	Kalem âmiri	9	1
S. II. Memur	13	1	Masa şefi	11	1
			Sayman	11	1
Toplam		54	Sınıf I. Memur	12	1
			Sınıf II. Memur	13	2
			Memur adayı	14	1
			Şakirt	15	1
<i>Okullar ve Kurslar Müdürlüğü</i>			Toplam		9
Müfettiş (Müdür)	4	1	<i>Yol dairesi</i>		
Kalem âmiri	9	1	Yol Dairesi Başkanı	3	1
Masa şefi	11	1	Fen heyeti Müdürü	4	1
Sınıf I. Memur	12	1			
Sınıf II. Memur	13	1			
Toplam		5			
<i>Yayın ve Müdevvenat Müdürlüğü</i>					
Müfettiş (Müdür)	4	1			
Müfettiş	5	1			
S. I. Müfettiş	6/2	1			

Görevin çeşidi	Derece	Sayı	Kalem şefi	10	6
Memur adayı	14	7	Masa şefi	11	7
Etüv makinisti (kaloriferci)	14	1	Sayman	11	5
Hastabakıcı	15	31	S. I. Memur	12	16
Şakirt	15	1	S. II. Memur	13	19
S. I. Bekçi	16/1	1			
S. I. Hademe	16/1	1			
			Toplam		68
		241			
<i>Sağlık İşleri Müdürlüğü</i> (Hastaneler kadrosu)			<i>Malzeme dairesi</i>		
Uzman doktor	6/1	23	Malzeme Dairesi Başkanı	3	1
S. II. Doktor	7	1	Malzeme Dairesi Başkan yardımcısı	4	1
S. II. Müfettiş (Yönetim müdürü)	8	1	Malzeme Dairesi Başkan yardımcısı	5	1
S. III. Doktor (Asistan)	8	7	Müfettiş	5	1
S. I. Eczacı	9	2	Başmüfettiş	6/1	2
Kalem âmiri	9	2	Şube müdürü	6/1	4
S. II. Eczacı	10	1	S. I. Müfettiş	6/2	3
Kalem şefi	10	1	Şube müdür yardımcısı	7	3
Masa şefi	11	2	Sipariş şefi	7	2
Sayman	11	1	S. II. Müfettiş	8	3
S. I. Memur	12	5	Kâğıt ve dosya âmiri	8	1
Başhemşire	12	2	Kalem âmiri	9	2
S. II. Memur	13	5	Sipariş memuru	9	12
Eczacı kalfası	13	4	İnceleyici	10	9
Hemşire	13	8	Sayman	11	17
Memur adayı	14	4	S. I. Memur	12	12
Etüv makinisti (Kaloriferci)	14	2	S. II. Memur	13	5
Hastabakıcı	15	24	Şakirt	15	1
Aşçıbaşı	15	2			
Telefoncu	15	1	Toplam		80
Şakirt	15	7			
S. I. Bekçi	16/1	1	<i>Hukuk İşleri Müdürlüğü</i>		
S. I. Hademe	16/1	5	Hukuk İşleri Müdürü	4	1
S. II. Hademe	16/2	24	Müşavir Avukat	4	2
S. II. Bekçi	16/2	2	Hukuk İşleri müdür yardımcısı	5	1
Toplam		137	S. I. Avukat	5	8
			S. II. Avukat	6/2	7
<i>Zatışleri Müdürlüğü</i>			Hukuk işleri âmiri	6/2	2
Zatışleri müdürü	4	1	Kalem âmiri	9	2
Zatışleri müdür yardımcısı	5	1	Kalem şefi	10	2
Müfettiş	4	1	Masa şefi	11	3
Şube müdürü	6/1	2	S. I. Memur	12	2
Şube müdür yardımcısı	7	3	S. II. Memur	13	7
Kâğıt ve dosya âmiri	8	1	Memur adayı	14	3
Kalem âmiri	9	6			
			Toplam		40
			<i>Liman İşleri Dairesi</i>		
			Liman İşleri Dairesi Başkanı	3	1

Görevin çeşidi	Derece	Sayı	Görevin çeşidi	Derece	Sayı
Liman İşleri Dairesi Başkan yardımcısı	4	1	S. I. Hademe	16/1	5
Müfettiş	4	1	S. II. Hademe	16/2	3
Liman ve Rıhtım Başmüfettişi	6/1	5	S. II. Bekçi	16/2	3
S. I. Müfettiş	6/2	3	Toplam		361
Şube müdür yardımcısı	7	1	<i>Daire Müdürlüğü</i>		
S. I. Merkez fen memuru	8	1	Daire müdürü	9	1
S. II. Müfettiş	8	7	Masa şefi	11	1
Kâğıt ve dosya âmiri	8	1	S. I. Şoför	13	2
S. I. Kaptan	8	2	Memur adayı	14	4
Kalem âmiri	9	9	Şakirt	15	1
Ambar müdürü	9	3	S. I. Hademe	16/1	49
Kalem şefi	10	8	S. I. Bekçi	16/1	17
S. I. Ambar şefi	10	3	S. II. Hademe	16/2	74
Deniz başpuvantörü	10	1	Hamal	16/2	21
S. II. Vapur makinisti	10	1	Toplam		170
Vesait şefi	10	2	<i>İşletme Müdürlükleri</i>		
Masa şefi	11	3	S. I. İşletme müdürü	3	7
Sayman	11	3	S. II. İşletme müdürü	4	5
S. II. Ambar şefi	11	11	Müfettiş	5	3
S. I. Ressam	11	1	İşletme âmiri	6/1	1
S. I. Memur	12	17	Başmüfettiş	6/1	1
Başpuvantör	12	3	Liman ve rıhtım müfettişi	7	1
Deniz puvantörü	12	8	Kâğıt ve dosya âmiri	8	8
S. I. Romorkör kaptanı	12	8	S. II. Müfettiş	8	1
S. I. Romorkör makinisti	12	14	Kalem âmiri	9	23
S. I. Ambar saymanı	12	7	Denetçi	9	1
S. II. Memur	13	6	Kalem şefi	10	28
S. II. Ambar saymanı	13	12	Masa şefi	11	27
Başyardımcı	13	7	Sayman	11	31
S. II. Romorkör makinisti	13	2	S. I. Memur	12	62
S. I. Şoför	13	1	S. II. Memur	13	60
Yardımcı	14	55	Memur adayı	14	64
Puvantör	14	7	Şakirt	15	18
S. II. Telefon tesisat memuru	14	1	S. I. Hademe	16/1	167
S. I. Yol çavuşu	14	1	S. I. Bekçi	16/1	9
S. III. Romorkör kaptanı	14	6	S. II. Hademe	16/2	178
S. II. Şoför	14	4	S. II. Bekçi	16/2	10
S. III. Romorkör makinisti	14	3	Toplam		705
Memur adayı	14	11	<i>Haydarpaşa Satmalma Komisyonu</i>		
Lostromo	15	4	Müfettiş	4	1
Mavna kaptanı	15	9			
Telefoncu	15	3			
Mağazacı	15	15			
Şakirt	15	4			
Romorkör ateşçisi	16/1	6			
Tayfa	16/1	15			
S. I. Bekçi	16/1	53			

Görevin çeşidi		Derece Sayı		Görevin çeşidi		Derece Sayı		
Basımevi								
S. I. Atelye müdürü	5	1	S. I. Atelye şube âmiri (Okul müdür yardımcısı)	8	1			
Fabrika kısım âmiri	6/2	1	S. II. Atelye şube âmiri (Meslekî öğretmen)	9	1			
S. I. Atelye şube âmiri	8	1	S. II. Atelye şube âmiri (Okul atelye şefi)	9	1			
Sipariş memuru	9	1	Kalem âmiri (Nazari öğretmen)	9	1			
Kalem âmiri	9	1	Kalem âmiri (Yönetim şefi)	9	1			
İnceleyici	10	2	Kalem şefi (Öğretmen)	10	2			
S. I. Şef reyyon	10	1	Kalem şefi (Nazari öğretmen)	10	4			
S. I. Ustabaşı	10	2	S. I. Ustabaşı (Atelye ustabaşısı)	10	1			
Başressam	10	1	S. II. Merkez fen memuru (Meslekî öğretmen)	10	1			
Sayman	11	3	Şef montör (el işi ve torna öğretmeni)	11	1			
Başpuvantör	12	1	Masa şefi (Müzakereci öğretmen)	11	1			
S. II. Memur	13	3	Şef montör (Ameli öğretmen)	11	2			
S. I. Şoför	13	1	Sayman	11	1			
Puvantör	14	2	S. I. Memur (Öğretmen)	12	1			
Memur adayı	14	1	S. I. Memur (Eğitmen)	12	1			
S. I. Hademe	16/1	1	S. I. Memur (Müzakereci öğretmen)	12	1			
S. I. Bekçi	16/1	2	Montör (Ameli öğretmen)	12	3			
S. II. Bekçi	16/2	1	S. II. Memur	13	1			
Amele	16/2	8	Memur adayı	14	3			
S. II. Hademe	16/2	1	Hasta bakıcı	15	1			
			Ahçıbaşı	15	1			
Toplam		35	Sabit makine ateşçisi (Kaloriferci)	16/1	2			
Demiryol Meslek Okulu				S. I. Hademe	16/1	7		
Müfettiş (Müdür)	5	1	S. I. Bekçi	16/1	2			
S. I. Müfettiş (Müdür yardımcısı)	6/2	2	S. II. Hademe	16/2	18			
S. II. Müfettiş (Öğretmen)	8	6	S. II. Bekçi	16/2	4			
Kalem âmiri (Öğretmen)	9	8						
Kalem şefi (Öğretmen)	10	8	Toplam		65			
Masa şefi (Öğretmen)	11	5	Öğrenci pansiyonları					
Sayman	11	1	S. II. Müfettiş (Müdür)	8	1			
S. I. Memur (Ambar memuru)	12	1	Kalem âmiri (Müdür)	9	1			
S. I. Memur	12	1	Kalem şefi (Öğretmen)	10	2			
Hemşire	13	1	Masa şefi (Öğretmen)	11	1			
S. II. Memur (Ambar memuru)	13	1	Sayman	11	1			
S. I. Hademe	16/1	8	S. I. Memur (Öğretmen)	12	1			
S. I. Bekçi	16/1	2	S. I. Memur	12	1			
S. II. Hademe	16/2	27	S. II. Memur (Ambar memuru)	13	2			
			Hemşire	13	2			
Toplam		72	Memur adayı	14	1			
Sanat Okulu								
Başmühendis (Okul müdürü)	5	1						
S. I. Atelye şube âmiri (Eğitim ve öğretim şefi)	8	1						

Görevin çeşidi	Derece Sayı		Görevin çeşidi	Derece Sayı	
S. I. Bekçi	16/1	2	Başpuvantör	12	1
S. I. Hademe	16/1	2	S. II. Memur	13	2
S. II. Hademe	16/2	17	Puvantör	14	1
			Mağazacı	15	1
Toplam		34	Uzman amele	16/1	1
<i>Yatılı ilk okullar</i>			S. I. Bekçi	16/1	2
S. II. Müfettiş (Müdür)	8	1	S. I. Hademe	16/1	2
Kalem âmiri (Müdür)	9	2	S. II. Hademe	16/2	1
Kalem şefi (Öğretmen)	10	5	Toplam		26
Masa şefi (Öğretmen)	11	4			
S. I. Memur (Öğretmen)	12	7	Trabzon - İran transit yolu otobüs kamyon ve Otomobil işletmesi İşletme Müdürlüğü		
Başhemşire (Öğrenci annesi)	12	2	S. II. İşletme Müdürü	4	1
S. II. Memur (Ambar memuru)	13	2	Kalem âmiri	9	1
S. II. Memur (Yedek öğretmen)	13	2	Masa şefi	11	1
Hemşire	13	1	S. I. Memur	12	1
S. I. Bekçi	16/1	1	S. I. Bekçi	16/1	1
S. I. Hademe	16/1	11	S. I. Hademe	16/1	1
S. II. Hademe	16/2	15	Toplam		6
Toplam		53	<i>Cer</i>		
<i>Liman atelyeleri</i>			S. II. Cer Müfettişi	8	1
Ş. I. Atelye şube âmiri	8	2	S. I. Nezaret makinisti	12	1
S. II. Atelye şube âmiri	9	1	S. II. Memur	13	1
Kalem şefi	10	1	S. I. Şoför	13	12
S. I. Ustabaşı	10	5	S. II. Şoför	14	48
Masa şefi	11	1	S. II. Hademe	16/2	1
Sayman	11	1	S. II. Bekçi	16/2	3
Montör	12	1	Hamal	16/2	2
Puvantör	14	1	Toplam		69
Memur adayı	14	1			
S. I. Hademe	16/1	1	<i>Saymanlık</i>		
S. I. Bekçi	16/1	4	Masa şefi	11	1
Toplam		19	S. I. Memur	12	1
<i>Dikimevi</i>			S. II. Veznedar	12	1
S. I. Atelye Müdürü	5	1	S. II. Memur	13	1
Şube müdür yardımcısı	7	1	S. II. Hademe	16/2	1
Kalem âmiri	9	1	Toplam		5
Sipariş memuru	9	1			
S. I. Şef reyyon	10	1			
Sayman	11	4			
S. I. Memur	12	6			

1. — Ücretleri gider bölümlerinden ödenecek memur ve hizmetlilerden; Şefmontör ve motörler, sabit makinistler, sürveyyanlar, yol çavuş ve yardımcıları, telgraf ve ameşe çavuşları, sabit makine ateşçileri, drezinörler, yol bekçileri, ameşe ve hamallarla 3173 sayılı kanuna ilişik iki sayılı cetvelde yazılı bulunan hizmetliler kadrolarını gerekli hallerde gider tertibine dâhil kadrolar toplamının % 5 ine kadar artırımağa Genel Müdürlük yetkilidir.

2. — Genel toplam içinde kalarak gerek-tikçe ödenekleri aynı madde içinde bulunan kadrolar arasında yer değıştirmeğe Genel Müdürlük yetkilidir.

3. — Leninakan ve Meydanekbezde Türk toprağı dışındaki demiryolu kısımlarında vazife gören yol, cer ve hareket memur ve hizmetlilerinin ücretlerine ek olarak öteberi tertibinden verilecek ödeneklerin miktarı Genel Müdürlükçe tayin olunur.

Ek Görev Tazminatı

Hastaneler Baştabip ücretleri

Görevin çeşidi	Sayı	Ücret
Ankara Hastanesi Baştabibi	1	150
Eskişehir Hastanesi Baştabibi	1	150

Taşıt kadrosu

Sayı	No.	Çeşidi	Markası	Motör No.	Göreceği iş	Dayanma süresi	Parası Lira	Alındığı tarih
1		Hasta nakliye kamyoneti	Ford	18263599	Merkez emrinde (Aydın hattından devren)	6	2 650	1-6-1935
1		Şehirliye otobüsü	Hudson	152500	> >	6	3 780	29-4-1937
1		Kamyon	Ford	5199872	İzmir Basımevi hizmetinde (İdarî gereç nakliyatı için)	7	3 538	16-1-1940
1		>	Şevrole	836573	Eskişehir mağazası hizmetinde (Samsun sahil hattından devren)	7	2 083	15-4-1933
1		>	Fordson	119770	Ankara mağazası hizmetinde	7	2 321	9-10-1933
1		>	Ford	3409530	Ankara mağazası hizmetinde (Samsun sahil hattından devren)	7	1 972	15-4-1933
1		>	>	1290966	İzmir mağazası hizmetinde (Samsun sahil hattından devren)	7	1 972	15-4-1933
1		>	Şevrole	835501	İzmir mağazası hizmetinde (Aydın hattının mübayaasındaki kıymeti)	7	500	1-6-1935
1		Motosiklet	D. K. V.	847962	Merkez hizmetinde (Bakanlıklar ve sair deva-irle irtibatı temin için)	3	721	29-1-1941
1		Bisiklet	N. S. U.	1333231	Malatya işletmesi hizmetinde (Şehirin uzaklığı dolayısıyla irtibatı temin için)	3	54	18-11-1940
1		>	Adler	1179752	Adana işletmesi hizmetinde (Şehirin uzaklığı dolayısıyla irtibatı temin için)	3	66	9-10-1940
1		Binek ata	—	—	Çeltek maden mühendisliği hizmetinde	—	136	12-1-1939
1		Bisiklet	Baronia	(Fabrika numara koymaması)	2 nci işletme hizmetinde (Karabük tesellüm bürosu ile istasyon ve fabrika arasında irtibatı temin için)	3	170	27-7-1942
3		Yük hayvanı	—	—	Çeltek maden mühendisliği emrinde	—	610	18-9-1943
4		> >	—	—	> > >	—	629	18-9-1943
1		> >	—	—	> > >	—	648	23-10-1943
1		Bisiklet	Koris	—	Mersin limanı emrinde (Liman şirketinden devren)	3	57	1941
1		>	New-Hudson	—	> > >	3	46	1938

(S. Sayfaları : 10)

Sayı	No.	Çeşidi	Markası	Motör No.	Göreceği iş	Dayanma süresi	Parası Lira	Alındığı tarih
1		Kamyon	Dodge	T. 118-60505	3 ncü işletme hizmetinde (Ilıca - Palamutluk hattının malzeme nakliyatı için)	5	13 000	15-11-1944
1		Kamyonet	Pejo	58690	Merkez emrinde (Mülga Limanlar Umum Müdürlüğünden İskenderun limanının idareye intikalinde devren alınmıştır)	2		27-2-1942 de devredildi.
1		Kamyon	Şevrole	625643	Sivas cer atelyesi hizmetinde.	7	6 800	9-4-1945
1		»	»	627045	Halkapınar cer atelyesi hizmetinde.	7	6 800	9-4-1945
1		»	»	627147	Ankara mağazası hizmetinde.	7	6 800	9-4-1945
1		»	Dodge	T. 118-66048	Ankara motör atelyesi hizmetinde	7	9 397	31-5-1945
1		»	»	T.118-51729	Transit deposu (Trabzon - İran yolu imdat ve teftiş işlerinde)	7	10 832	31-5-1945
1		»	»	T.118-62497	Haydarpaşa mağazası hizmetinde.	7	9 727	31-5-1945
1		Otobüs	Fargo	T. 118-141824	Kayseri pansiyonu öğrencilerini taşıma işinde.			1946
					<i>Yeniden alınacaklar</i>			
1		Bisiklet			7 nci işletme emrinde (Şehirin uzaklığı dolayısıyla irtibatı temin için)			
2		»			Merkez emrinde (Bakanlıklarla idare arasında irtibatı temin için)			
4		»			İskenderun ve Mersin limanları hizmetinde (Şehirin ve iskelelerin uzaklığı dolayısıyla irtibatı temin için)			
1		Bisiklet			İskenderun gereç gümrük ve teslimat bürosu için.			
30		Kamyon			Cer servisi emrinde (Ormanlardan istasyonlara kereste, travers ve genel gereç taşımak için)			
2		Kamyon			İskenderun limanı hizmetinde (Limanlara amelle taşımak için).			
1		Kaptıkaçtı			Çeltik işletme âmirliği hizmetinde.			
1		Ambulans			Ankara hastanesi için.			
1		Sıhhiye otobüsü			Ankara hastanesi için			

(S. Sayısı : 10)

D - CETVELİ

Gelirlerin dayandığı kanun, karar ve Tüzükler

Çeşidi	Tarihi	No.	Özeti
Kanun	17 . 4 . 1338	222	Cezaların beş misline iblâğ edilmesine dair.
»	4 . 2 . 1340	406	Telgraf ve Telefon Kanununun Telefon ve telgraf müvezzilerinin vazife esnasında Demiryollarından parasız istifade edeceklerine dair 15 nci maddesi.
»	24 . 5 . 1340	506	Bağdat hattının Konyadanı başlıyan kısmının işletilmesi hakkındaki 5 nci maddesi.
»	8 . 2 . 1341	551	Askerî malûllerin terfihi hakkındaki kanunun 8 nci maddesi.
»	5 . 4 . 1341	601	Şeker fabrikalarına bahşolunan imtiyazat ve muafiyat hakkındaki kanunun 7 nci maddesi.
»	27 . 6 . 1926	904	İslâhî Hayvanat Kanununun 30 neu maddesi (Ser-gilere ve yarışlara getirilen ve götürülen ve damızlık için celbolunan hayvanat ıslâh ve teksiri hayvanat komisyonlarının ita eyliyecekleri vesikalarla Hükümete ait berrî, ve bahrî bilcümle vesaiti nakliye tarafından nisf ücretle naklolunur).
»	31 . 5 . 1927	1042	Devlet Demiryolları ve Limanları Umumî idaresinin teşkili hakkındaki kanunun, tarifelere dair 18, 19, 20, 21, 22 nci maddeleriyle idari nakliyata dair 23 neü ve muvakkat dördüncü maddeleri
»	18 . 6 . 1927	1147	Şimendiferlerde işletme nizamnamesi mucibince nakli memnu olan mevaddı infulâkiyenin nakline müsaade edilmiştir.
»	30 . 1 . 1929	1483	Alelumum tarifeler hakkında idare encümeninin karar ittihaz edeceğine dair olan 6 nci maddesi.
»	2 . 6 . 1929	1524	Samsun - Sahil hattının işletilmesine dair olan kanunun 3 neü maddesi.
»	24 . 4 . 1930	1593	Hıfzıssıhha Kanununun 2 nci fasıl 57 ve 75 nci maddeleri. (Kuduz musaplarının fakirlerinin tedavi yerlerine parasız nakli hakkında).
»	31 . 5 . 1930	1667	Cibayet olunan varidatın kuruştan az kesirlerinin kuruşa iblâğ edileceğine dair 2 nci maddesi.
»	31 . 5 . 1930	1673	Beynelmilel yolcu ve eşya nakliyatı mukavelelerine (C. İ. V. ve C. İ. M.) e iltihakımıza dair.
»	30 . 3 . 1931	1791	Cenevre'de 27 Temmuz 1929 da imzalanan mukavelenin tasdikına dairdir. (Mukavelenin 38 nci maddesi gereğince esirlere gönderilecek eşya parasız taşınır.)
»	30 . 5 . 1931	1815	Mudanya - Bursa Demiryolunun satın alınması.
»	28 . 12 . 1935	2376	Sıcak ve soğuk maden sularının istismarı kanununun birinci maddesi. (Maden sularına ve şişelerine tenzilât.)
»	31 . 5 . 1934	2488	İzmir - Kasaba ve Temdidi hatlarının işletilmesi.

Çeşidi	Tarihi	No.	Özeti
Kanun	4 . 6 . 1934	2495	Yunan Parlamento âzasının parasız seyahatlarına dair.
»	14 . 6 . 1934	2510	İşkân Kanununun 5 . I . 1935 tarihli nizamnamesinin 42 nci maddesi. (Meccanen veya asgari tarife ile nakiller.)
»	22 . 12 . 1934	2641	Demiryollarla beynelmil el eşya ve yolcu nakliyatına dair mukavelenin tasdiki hakkında.
»	12 . 6 . 1935	2784	Aydın Demiryollarının işletilmesi.
»	8 . 6 . 1936	3004	Belediye ve hususi idarelerden idaremize devredilen iskelelerin müstenidatı olan kanundur. (Madde 5).
»	8 . 6 . 1936	3008	«Resmî iş ve işçi bulma teşkilâtının tavassutu ile iş bulmuş olan işçilerin çalışacakları yere gitmelerinde bu teşkilât tarafından verilen vesikalar üzerinde Devlet vesaiti nakliye ücretlerinden % 50 tenzilât yapılır» şeklinde olan 71 nci maddesi.
»	1 . 2 . 1937	3108	Posta Kanununun 53 ncü maddesini tadil eden bu kanun, posta nakliyatının âdi trenlerde parasız ve sürat katarlarında ücretle yapılacağına dair hüküm ihtiva etmektedir.
»	8 . 2 . 1937	3116	Orman Kanununun 94 ncü maddesi. (Yangın söndürmek üzere sevkedileceklerin 1/3 ücretle nakledileceklerine dair.)
»	28 . 4 . 1937	3159	Şark Demiryollarının işletilmesine dair.
»	5 . 5 . 1937	3163	Trabzon - İran transit yolunda otobüs ve kamyon işletilmesi hakkında.
»	7 . 6 . 1937	3217	Türkiye Cumhuriyetiyle İran Devleti Şehinşahisi arasında imza edilmiş olan transit anlaşmasının tasdiki hakkında.
»	14 . 6 . 1937	3259	İşletme nizamnamesinin birinci bapta 29, 37, 42 ve 2 nci bapta 20 nci maddelerindeki tazminat miktarlarının 10 misline çıkarılması. (Bu hadler 222 numaralı kanunla daha evvel 5 misline çıkarılmıştır.)
»	17 . 12 . 1937	3284	Bazı maden hurdalarının dışarı çıkarılmasının yasak edilmesi ve satın alınması kanununun 6 ncı maddesi. (D. Demiryolları idaresince, Askerî fabrikalar idaresinin naklettireceği hurdaların her tonundan kilometre başına bir kuruşu geçmemek üzere ücret alınır.)
»	15 . 12 . 1937	3282	Büyük Millet Meclisi âzalarının parasız seyahatlerine dair.
»	10 . 6 . 1938	3437	Tütün ve Tütün İnhisarı Kanununun 115 nci maddesi. (Hazine, Belediye ve Hususi idarelere ait iskelelerde müruriye ücreti alınmayacağına ve tüccar tarafından bu iskelelerden geçirilecek tütünlardan de ton başına 50 kuruş müruriye alınacağına dair).

Çeşidi	Tarihi	No.	Özeti
Kanun	22 . 6 . 1938	3473	Mahrukat kanununun 5 nci maddesi. (Vekiller Heyeti kararıyla % 50 ye kadar tenzilât yapılacağına dair.)
»	24 . 6 . 1938	3487	Nafia Bakanlığı inşaat dairesi tarafından naklettirilecek demiryol inşaat malzemesinin ücretlerine ve buna müteferri muamelâta dair olan birinci maddesi.
»	28 . 6 . 1938	3522	Karabük demir ve çelik fabrikaları kanununun birinci maddesi.
»	29 . 6 . 1938	3530	Beden terbiyesi kanununun 23 ncü maddesi. (Sporculara % 50 tenzilât yapılacağına dair.)
»	9 . 1 . 1939	3554	Kırşehir ve Yozgat vilâyetleriyle Keskin kazasındaki yer sarsıntısı dolayısıyla yapılacak inşaat ve tamirat için Kızılay tarafından sevkedilecek inşaat malzemesinden nakil ücreti alınmayacağına dair.
»	7 . 6 . 1939	3633	Samsun limanının idaremize devrinde istinat edilen kanun.
»	9 . 10 . 1939	3729	Ecnebi Devletlerden temin edilen malzemenin rıhtım ücretleriyle ardiye resminden muafiyeti hakkında kanun.
»	21 . 4 . 1941	4004	Askerî nakliyattan alınacak ücretlere dair kanunun birinci maddesi. (Esas tarife ücretinin 1/3 ü alınacağına dair.)
»	4 . 7 . 1941	4090	Nakil ücret ve masraflarıyla vergi tahsilâtında 25 kuruştan az eksiklerin takip edilmeyeceğine dair.
»	22 . 9 . 1941	4128	İlca - Palamutluk hattının işletilmesi hakkında
»	14 . 8 . 1942	4301	İskenderun limanının işletilmesi hakkında.
»	14 . 8 . 1942	4303	Mersin limanının işletilmesi hakkında.
»	25 . 12 . 1942	4341	Doğır konmuş nakliyatı beyan edilen kıymetin on binde birinin prim olarak alınacağına dair.
»	14 . 1 . 1943	4373	Taşkın sulara ve su baskınlarına karşı korunma kanununun 13 üncü maddesi. (Sevkedileceklerin 1/3 ücretle nakledileceklerine dair).
»	31 . 5 . 1944	4572	Bu kanunla otel, büfe büvet ve gazino işletmesine, şehir ve kasabalarla istasyonlar arasında otobüs ve kamyon işletmeğe, emanet odaları açmağa, Demiryolu liman ve iskelelerde, tarife tatbikatına esas olan eşya tasnifini değıştirmeğe, kullanılmayan bilet bedellerinin iadesine ve demiryolun inzibat ve muhafazası ile ilgili olanlara idare binalarından yer vermeğe salâhiyet verilmektedir.
Nizamname	18 . 5 . 1872		İşletme Nizamnamesi.
»	30 . 5 . 1283		Demiryollar Zâbıtâ Nizamnamesi.
»	20 . 12 . 1934		Trabzon - İran transit yolu işletme nizamnamesi.
Karar	4 . 6 . 1941	2/15910	Hava Kurumunun havacılık dairesi mensuplarının, 4004 sayılı kanundaki ücretlerle taşınmaları hakkında.

Çeşidi	Tarihi	No.	Özeti
Karar	22 . 6 . 1943	2/20162	Esas tarife emsalinin hamallık işlerinde 20 ve nakil ücretleriyle diğer masraflarda 10 a çıkarıldığına dair.
»	6 . 1 . 1944	233	Samsun Limanındaki hususi idare ve belediyeye ait iskelelerin Devlet Demiryollarına devri hakkındaki K/497 sayılı kararın yürürlüğe konulması. (232 sayılı karar ile ilgilidir.)
»	29 . 1 . 1944	358	Samsun Limanının Devlet Demiryollarına devri hakkındaki K/503 sayılı kararın yürürlüğe konulması hakkında.
»	8 . 6 . 1944	3/1003	1483 sayılı kanununun 8 nci maddesine göre Devlet Demiryolları şebekesi üzerinde ücretsiz seyahat edecekler ve seyahat esasları.

E - CETVELİ

2847 ve 3173 sayılı kanunlara bağlı olmayan geçici hizmetliler

Görevin çeşidi	Sayı	Ücret
Mekanograf	1	300
Daktilo şefi	1	200
»	8	175
Başterzi	1	490
Makastar terzi	3	250
Aşçıbaşı	6	170
Aşçı	6	110
Dalgıç	2	200
Lâborant	2	175
Dağıtıcı	2	120
Bahçıvan	2	200
Toplam	34	